

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ในพื้นที่ สสว.3

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 (สสว.3)
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 (สสว.3) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองต่อต้านการค้ามนุษย์ ดำเนินโครงการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์รายภูมิภาคและการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัด (Grouping) จึงได้จัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหากลไกการแก้ไขหรือการป้องกันที่เหมาะสมต่อมาตรการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 จากการวิเคราะห์จัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์จังหวัด (Grouping) โดยรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัดไปวิเคราะห์ คาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์การค้ามนุษย์ในภาพรวมกลุ่มจังหวัด

การศึกษานี้ได้รับความร่วมมือและการอนุเคราะห์ขอข้อมูลจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กองต่อต้านการค้ามนุษย์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด โดยมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เข้าประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

สสว.3 หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับจังหวัด และผู้ที่สนใจ นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ประกอบการพิจารณาจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ ที่เหมาะสม ต่อไป

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

มีนาคม 2563

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานการศึกษาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสถานการณ์การค้ำมนุษย์เฉพาะในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 (สสว.3) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีจังหวัดในเขตรับผิดชอบ จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้ำมนุษย์ในภาพรวมกลุ่มจังหวัด วิเคราะห์/สังเคราะห์ สถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อกระบวนการค้ำมนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาหลักการแก้ไขหรือการป้องกันที่เหมาะสมต่อมาตรการการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย นโยบายระหว่างประเทศ นโยบายระดับชาตินโยบายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) นโยบายระดับจังหวัด โดยนำตัวชี้วัดที่จำแนก ได้แก่ จำนวนคดีการค้ำมนุษย์ จำนวนผู้เสียหาย จำนวนผู้ต้องหา และตัวชี้วัดด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 14 ตัวชี้วัด มาวิเคราะห์เชิงสถิติหาความสัมพันธ์ของชุดข้อมูล เพื่อนำไปอ้างอิงผลการศึกษาในการจัดระดับสถานการณ์การค้ำมนุษย์จังหวัด (Grouping) ซึ่งสามารถบ่งบอกทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ อาจจะสามารถทำนายแนวโน้มสถานการณ์การค้ำมนุษย์ระยะยาวไม่ได้ หรือไม่สามารถบ่งชี้ความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลหรือห้วงระยะเวลาของข้อมูล แต่รายงานฉบับนี้ก็สามารถบ่งชี้หรืออธิบายได้ว่าสถานการณ์การค้ำมนุษย์จังหวัดอยู่ในระดับใด

ผลจากการศึกษา โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี พ.ศ.2560 – 2562 พบว่า สถานการณ์การค้ำมนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติถึงเล็กน้อย พบว่า ไม่มีจังหวัดที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ จังหวัดที่อยู่ในเกณฑ์ปกติมีจำนวน 3 จังหวัด (ร้อยละ 37.5) ได้แก่ ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม จังหวัดที่มีสถานการณ์การค้ำมนุษย์เล็กน้อย มีจำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี เพชรบุรี (ร้อยละ 25) และจังหวัดที่ต้องเฝ้าระวัง (ร้อยละ 37.5) มีจำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประเด็นที่ควรคำนึงถึง คือ จังหวัดที่มีระดับสถานการณ์การค้ำมนุษย์ปกติ/เล็กน้อยและมีสถานะเป็นจังหวัดต้นทางด้วย มีโอกาสเกิดการค้ำมนุษย์สูงกว่าจังหวัดที่ไม่ได้มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง ดังนั้น จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี จึงเป็นจังหวัดที่มีโอกาสเกิดการค้ำมนุษย์สูงกว่าจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และจังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง นอกจากนี้จังหวัดที่ไม่เป็นต้นทาง มีโอกาสเสี่ยงต่อการเฝ้าระวังสูงกว่าจังหวัดที่เป็นต้นทาง หมายถึง จังหวัดนครปฐม ที่เป็นจังหวัดเฝ้าระวัง และไม่ได้มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง มีโอกาสเสี่ยงเกิดการค้ำมนุษย์สูงกว่าจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง

จากการสังเคราะห์ผลดังกล่าว อธิบายได้ว่าจังหวัดที่อยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวังสาเหตุอาจเกิดจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง ไม่ว่าจะเป็นโครงข่ายถนนหรือรถไฟ elli ต่อเป็นเส้นทางผ่านกระบวนการค้ามนุษย์ไปยังจุดหมายปลายทางอื่น หรือ ประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง จะเห็นว่าอัตราการว่างงานใน 3 จังหวัดที่ต้องเฝ้าระวังนั้น มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในเขตพื้นที่ โดยพบผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นคนต่างด้าว ผู้ต้องหาเป็นคนไทย รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์ที่เกิดจากการบังคับใช้แรงงานน้อยกว่ารูปแบบการขูดรีดและการค้าประเวณี อาจกล่าวได้ว่าจำนวนแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการค้ามนุษย์ แต่ปัจจัยด้านสถานบริการ หรือสถานที่อื่นๆ เช่น เคหสถานอาจเป็นปัจจัยเสี่ยงมากกว่าต่อกระบวนการค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ประกอบด้วย 1) การจัดทำฐานข้อมูลจังหวัด โดยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลจำเป็นของภาคีเครือข่าย หรือ ศปคม. เพื่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง 2) การติดตามและประเมินผลจังหวัด มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน 2 ระยะ คือ ระหว่างการดำเนินงาน ผ่าน google form หรือ application เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการรายงาน หรือการดึงข้อมูลในระบบนำไปใช้ต่อ และการรายงานหลังจากการปฏิบัติงาน ในรูปแบบการถอดบทเรียน ค้นหาปัญหา อุปสรรค ต่อการปฏิบัติงานในบริบทของพื้นที่ 3) รูปแบบการจัดทำรายงาน กำหนดมาตรฐานการจัดทำรายงาน การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลให้มีความน่าสนใจ ถูกต้อง ทันต่อสถานการณ์ และ 4) การสนับสนุนล่ามให้เพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) ด้านนโยบายและการประสานงาน (Policy and Coordination) โดยบูรณาการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์จังหวัด รูปแบบ One Plan 2) ด้านการป้องกัน (Prevention) ควรแต่งตั้งทีมสำรวจชุมชน ทำงานป้องกัน เฝ้าระวังระดับชุมชน และนำเครื่องมือ Protect-U application มาใช้ในการแจ้งเหตุ เบาะแส สำหรับประชาชนในพื้นที่ ควรมีการจัดตั้งศูนย์ War room จังหวัด โดยใช้ประโยชน์จากสื่อ Social Media ในการปฏิบัติงาน ให้ทันต่อสถานการณ์ และการบูรณาการจัดระเบียบขอทานในพื้นที่ตำบล 3) ด้านการดำเนินคดี (Prosecution) ควรมีการถอดบทเรียนการดำเนินคดี ปีละ 1 ครั้ง 4) การคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การส่งกลับประเทศ และการคืนสู่สังคม (Protection) โดยจัดทีมล่ามสหวิชาชีพ ทีม One Home พม. และจัดให้มาตรฐานการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 5) การมีส่วนร่วม (Partnership) จัดให้มีการจัดตั้งเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในระดับภาค และเครือข่ายป้องกันการค้ามนุษย์สำหรับสถานบริการ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 นโยบายระหว่างประเทศ/ข้อเสนอแนะของ TIP Report	1
1.2 นโยบายระดับชาติ	5
1.3 นโยบายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	9
1.4 นโยบายระดับจังหวัด	14
บทที่ 2 สถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3	19
2.1 ข้อมูลบริบทของพื้นที่	19
2.2 สถานะของการค้ามนุษย์ระดับจังหวัด	23
2.3 สถิติที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การค้ามนุษย์	25
บทที่ 3 บทวิเคราะห์การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์	35
3.1 แนวคิดการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์	35
3.2 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์	37
บทที่ 4 บทสรุป	47
4.1 บทสรุปสถานการณ์การค้ามนุษย์	47
4.2 จุดแข็ง/ลักษณะเด่น	48
4.3 ปัญหา อุปสรรค	49
4.3 ข้อเสนอแนะ	50
ภาคผนวก ก	57
ภาคผนวก ข	59
ภาคผนวก ค	61
บรรณานุกรม	63

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลกระทบต่อหัว	21
ตารางที่ 2 ประชากรและเขตการปกครองรายจังหวัด (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน)	22
ตารางที่ 3 จำนวนการคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560-2562	25
ตารางที่ 4 จำนวนผู้เสียหายจากการคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560-2562	25
ตารางที่ 5 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2560-2562	26
ตารางที่ 6 จำนวนผู้เสียหายคดีค้ามนุษย์ จำแนกตามสัญชาติ พ.ศ.2560-2562	27
ตารางที่ 7 จำนวนผู้ต้องหาคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560-2562	28
ตารางที่ 8 จำนวนผู้ต้องหาคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2560-2562	28
ตารางที่ 9 จำนวนผู้ต้องหาคดีค้ามนุษย์ จำแนกตามสัญชาติ พ.ศ.2560-2562	29
ตารางที่ 10 จำนวนคดีการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560-2562	30
ตารางที่ 11 จำนวนคดีการค้ามนุษย์ จำแนกตามรูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ พ.ศ. 2560-2562	31
ตารางที่ 12 จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ. 2560-2562	32
ตารางที่ 13 จำนวนเรือประมงที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ทำการประมงในพื้นที่ พ.ศ. 2560-2562	32
ตารางที่ 14 จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. 2535 ปี พ.ศ. 2560-2562	33
ตารางที่ 15 จำนวนโรงแรมและสถานบริการ	33
ตารางที่ 16 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง	34
ตารางที่ 17 ผลการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ ในเขตพื้นที่ สสว.3	40
ตารางที่ 18 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์กับสถานการณ์ด้านอื่นๆ	42

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580	6
ภาพที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง พ.ศ. 2561-2580	8
ภาพที่ 3 นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2	10
ภาพที่ 4 กลไกการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด	14
ภาพที่ 5 จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3	19
ภาพที่ 6 เส้นทางการค้ามนุษย์จังหวัด	23
ภาพที่ 7 กรอบแนวคิดการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์	35
ภาพที่ 8 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย	38
ภาพที่ 9 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3	39
ภาพที่ 10 จุดแข็ง และลักษณะเด่นของการปฏิบัติงานจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3	49
ภาพที่ 11 ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในเขตพื้นที่ สสว.3	54

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 แสดงจำนวนผู้เสียหายคดีค้ามนุษย์ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2560 - 2562	26
แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนผู้เสียหายคดีค้ามนุษย์ จำแนกตามสัญชาติ พ.ศ. 2560 - 2562	27
แผนภูมิที่ 3 แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดีค้ามนุษย์ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2560 - 2562	29
แผนภูมิที่ 4 แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดีค้ามนุษย์ จำแนกตามสัญชาติ พ.ศ. 2560 - 2562	30
แผนภูมิที่ 5 แสดงจำนวนคดีการค้ามนุษย์ จำแนกตามรูปแบบ การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ พ.ศ. 2560-2562	31
แผนภูมิที่ 6 แสดงจำนวนแรงงานต่างด้าว คนว่างงาน เรือประมง โรงงานอุตสาหกรรม และสถานบริการ	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 นโยบายระหว่างประเทศ/ข้อเสนอแนะของ TIP Report

1.1.1 กฎหมายคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ (Trafficking Victims Protection Act - TVPA และ Trafficking Victims Protection Reauthorization Act - TVPRAs)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ สหรัฐอเมริกามีบทบาทนำในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเป็นผู้นำเสนอร่าง Palermo Protocols ซึ่งยังขาดอำนาจบังคับใช้และกลไกในการติดตามตรวจสอบ (monitoring) ว่าประเทศสมาชิก Palermo Protocols ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ใน Protocols หรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิง และเด็ก จึงเป็นที่มาของ TVPA โดยถือเป็นกฎหมายของสหรัฐอเมริกาฉบับแรกที่ครอบคลุมการปราบปราม การค้ามนุษย์ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ อีกทั้งเป็นกฎหมายฉบับต้นแบบสำหรับ นานาประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

1) การป้องกัน กำหนดการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ ในการยกร่างกฎหมายป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ในลักษณะข้ามชาติ ส่งเสริมการสืบสวน การฟ้องร้องคดีผู้ค้ามนุษย์ และโครงการช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ แลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ของรัฐในโครงการที่เน้นเกี่ยวกับความผิดฐาน การค้ามนุษย์ โดย TVPA เปรียบเหมือนแผนยุทธศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา ในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก

2) การคุ้มครอง ให้การคุ้มครองแก่เหยื่อโดยให้สิทธิพำนักรั่วคราว และวางยุทธศาสตร์หลัก เพื่อปราบปรามการค้าหญิงและเด็กโดยปกป้องคุ้มครองผู้เสียหาย ดึงผู้เสียหายเข้ามา เป็นพันธมิตรเพื่อให้ ได้มาซึ่งข่าวสารข้อมูลของกระบวนการค้ามนุษย์

3) การฟ้องคดี โดยแยกนิยามคำว่า “รูปแบบการค้ามนุษย์ที่รุนแรง” (severe forms of trafficking in person) กับ “การค้ามนุษย์ทางเพศ” (sex trafficking) รวมทั้งให้นิยาม “กิจกรรมใน ทางเพศพาณิชย์” และ “การทำให้ตกอยู่ใต้อำนาจบังคับโดยไม่สมัครใจ” (involuntary servitude)

1.1.2 การจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons Report - TIP Report) รายงานของกระทรวงแรงงานสหรัฐฯ TVPA กำหนดให้กระทรวงการต่างประเทศของ สหรัฐอเมริกาจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP Report) เป็นรายงานประจำปีเผยแพร่ในเดือน มิถุนายน เพื่อเสนอต่อ รัฐสภาสหรัฐฯ เกี่ยวกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ และการดำเนินการของรัฐบาล ประเทศต่างๆ ทั่วโลก จำนวนกว่า 187 ประเทศ โดยจัดระดับเป็น Tier 1, Tier 2, Tier 2 Watch List และ Tier 3 ตามมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการค้ามนุษย์ที่ระบุใน TVPA โดยเป็นการประเมินความคืบหน้า การดำเนินการของแต่ละประเทศเปรียบเทียบกับดำเนินการของประเทศอื่นๆ ในปีที่ผ่านมา โดย แต่ละ Tier มีความหมาย ดังนี้

1) Tier 1 หมายถึง ประเทศที่รัฐบาลดำเนินการโดยสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการค้ามนุษย์ตาม TVPA

2) Tier 2 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำ แต่ได้ใช้ความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการปรับปรุงแก้ไข

3) Tier 2 Watch List คล้ายกับ Tier 2 แต่มีเหตุของการค้ามนุษย์จำนวนมาก หรือ เพิ่มขึ้นมาก หรือไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าได้ใช้ความพยายามเพิ่มขึ้นในการต่อต้านการค้ามนุษย์

1.1.3 นโยบายสำคัญระหว่างประเทศ

การดำเนินการความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กระทรวงการต่างประเทศ มีภารกิจที่เกี่ยวข้องในด้านการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายชาวไทย ในต่างประเทศ ผ่านการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลทั่วโลก มีส่วนในกระบวนการกำหนดนโยบาย โดยคณะกรรมการระดับชาติ และการดำเนินการความร่วมมือในประเด็นการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและระดับพหุภาคี ซึ่งการดำเนินงานระดับระหว่างประเทศที่สำคัญ มีดังนี้

• ระดับทวิภาคี

1. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดการค้าเด็กและสตรีและการช่วยเหลือเหยื่อของการค้ามนุษย์ (MOU on Bilateral Cooperation for Eliminating Trafficking in Children and Women and Assisting Victims of Trafficking) ซึ่งไทยได้มีความตกลงกับกัมพูชา (ปี 2546) ลาว (ปี 2548) เวียดนาม (ปี 2551) และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (ปี 2552) โดยกำลังมีความริเริ่มปรับเนื้อหาของ MOU เพื่อให้เป็นปัจจุบันเพื่อสามารถรองรับสถานการณ์การค้ามนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไป และอยู่ระหว่างการหารือเพื่อจัดทำกรอบความร่วมมืออีกหลายประเทศที่มีความเป็นไปได้มากกว่าจะเป็นต้นทางของผู้เสียหายในประเทศไทยและ/หรือปลายทาง ของคนไทยที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

2. การจัดทำบันทึกความร่วมมือระหว่างไทยกับญี่ปุ่นว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข่าวสารสำหรับการป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ (Memorandum of Cooperation between the Government of Japan and Thailand concerning the Exchange of Information for the Purpose of Preventing and Combating Trafficking in Persons) เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนผู้ต้องสงสัยในคดีค้ามนุษย์ ขยายผลการจับกุม และดำเนินคดีผู้กระทำความผิดทั้งในไทยและญี่ปุ่นอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนความร่วมมือทางกฎหมายระหว่างไทยกับญี่ปุ่น

3. การจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงของการค้ามนุษย์ในภาคแรงงาน โดยเฝ้าระวังการแสวงผลประโยชน์โดยมิชอบจากการผลักดัน แรงงานอพยพไปทำงานในประเทศปลายทาง

- **ระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ**

กระบวนการบาหลี (Regional Ministerial Conference on People Smuggling, Trafficking in Persons and Related Transnational Crime - Bali Process) เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเกี่ยวกับการลักลอบขนคนเข้าเมือง การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยสมาชิก 46 ประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ และประเทศผู้สังเกตการณ์ 19 ประเทศ มี Steering Group ซึ่งไทยเป็นสมาชิก สนับสนุนการทำงานของออสเตรเลียและอินโดนีเซีย ในฐานะประธานร่วม โดยได้จัดตั้ง สำนักงานสนับสนุนระดับภูมิภาค (Regional Support Office – RSO) ที่กรุงเทพฯ เพื่ออำนวยความสะดวกความร่วมมือระดับภูมิภาค (Regional Co-operation Framework – RCF) ซึ่งเปิดทำการเมื่อเดือนกันยายน 2555 ทั้งนี้ ประเทศไทยได้มีส่วนร่วมในกระบวนการบาหลี ดังนี้

1. ผู้แทนไทย (ดร.ชัชชม อรรถมฤณย์ สำนักงานอัยการสูงสุด) เป็นผู้ประสานงานคณะทำงานนโยบาย กรอบกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย (Coordinator of Bali Process activities on Policy and Law Enforcement Response)
2. ให้เงินอุดหนุนการดำเนินงานของ RSO และกระบวนการบาหลีระหว่างปี 2555-2557 เป็นจำนวนเงิน 30,000 ดอลลาร์สหรัฐ
3. ริเริ่มกิจกรรมในกรอบกระบวนการบาหลี เช่น ร่วมกับออสเตรเลียเพื่อจัดประชุมปฏิบัติการในหัวข้อการให้สัตยาบันและการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (UNTOC) เมื่อปลายปี 2555 ซึ่งจะได้มีการต่อยอดกิจกรรมดังกล่าวในช่วงปี 2557

- **ระดับอาเซียน**

กรอบอาเซียนเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่ไทยเป็นภาคี ได้แก่ ASEAN Declaration Against Trafficking in Persons Particularly Women and Children ปี 2557 ซึ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมาย การคัดแยกเหยื่อออกจากผู้กระทำผิด และการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงแก่ผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์ และสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน (The Treaty on Mutual Legal Assistance in Criminal Matters among Like-Minded ASEAN Member Countries) ไทยได้ให้สัตยาบันสนธิสัญญาฯ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2556 ซึ่งจะทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ในอาเซียนได้อีกทางหนึ่ง

กลไกหลักในกรอบอาเซียน ได้แก่ Regional Plan of Action to Combat Trafficking in Persons ซึ่งไทยและสิงคโปร์ได้เริ่มผลักดันในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (SOMTC) ครั้งที่ 12 ในเดือนกันยายน 2555 ที่กรุงเทพฯ ให้สอดคล้องและสะท้อนความพยายามระดับภูมิภาคเพื่อสนับสนุนแผนระดับโลก UN Global Plan of Action to Combat Trafficking in Persons และการจัดทำอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการค้ามนุษย์ (ASEAN Convention on Trafficking in Persons)

- **การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในกรอบสหประชาชาติ**

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention against Transnational Organized Crime – UNTOC) ไทยลงนาม UNTOC เมื่อเดือนธันวาคม 2543 รวมทั้งลงนามพิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children) และพิธีสารว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยทางบก ทะเล และอากาศ (Protocol Against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air) เมื่อเดือนธันวาคม 2544 ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ และพิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ฯ ตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน 2556

1.1.4 ข้อเสนอแนะของ TIP Report

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) รายงานว่า กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่รายงานการค้ามนุษย์ หรือ Trafficking in Persons Report (TIP Report) ประจำปี 2562 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2562 โดยจัดระดับประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวม 187 ประเทศ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ประเทศไทยยังไม่สามารถจัดปัญหาการค้ามนุษย์ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายสหรัฐอเมริกา แต่ได้เพิ่มความพยายามอย่างสำคัญในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์โดยรวมมากยิ่งขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงการรายงานที่ผ่านมา ดังนั้น ประเทศไทยจึงยังคงถูกจัดระดับอยู่ในระดับ 2 (Tier 2) เช่นเดียวกับปี 2561

2. การดำเนินงานที่สำคัญของประเทศไทยที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่เพิ่มขึ้น เช่น การกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเข้มงวด ด้วยการจำคุกเป็นเวลานาน และตัดสินลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ด้วยการให้ออกจากราชการ การพัฒนาคู่มือการทำงานต่างๆ ร่วมกับหุ้นส่วนในภาคประชาสังคม การวางมาตรฐานด้านการฝึกอบรมต่อต้านการค้ามนุษย์นอกจากนี้ ได้ดำเนินการคัดแยกและส่งต่อผู้เสียหายไปยังทีมสหวิชาชีพเป็นครั้งแรก ส่งผลให้สามารถคัดกรองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงานได้

3. ประเทศไทยยังไม่สามารถบรรลุมาตรฐานขั้นต่ำในหลายประเด็นที่สำคัญ เช่น การดำเนินคดีและตัดสินลงโทษผู้ค้ามนุษย์มีจำนวนลดลง และสามารถไต่สวนคดีค้ามนุษย์ด้านแรงงานได้เพียง 43 คดี รัฐบาลจำกัด การเดินทางและช่องทางการสื่อสารของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่อยู่ในสถานคุ้มครองของรัฐ การทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐยังเป็นอุปสรรคต่อความพยายามในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ และเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถคัดแยกคดีค้ามนุษย์อย่างได้มาตรฐาน สม่าเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ เช่น พัฒนาศักยภาพของผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อดำเนินการเชิงรุกในการดำเนินคดีและตัดสินโทษผู้ค้ามนุษย์ ด้านแรงงาน และการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน สอบสวนและดำเนินคดีในเชิงรุกกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์รวมทั้งตัดสินและลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยบทลงโทษที่เด็ดขาด สร้างความเชื่อมั่นว่าสถานคุ้มครองของรัฐและองค์กรนอกภาครัฐจะดูแลผู้เสียหายโดยคำนึงถึงผลกระทบจากบาดแผลทางจิตใจอย่างเหมาะสม รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและการเยียวยาสภาพจิตใจ

ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะได้จัดประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เพื่อพิจารณาข้อแนะนำที่สำคัญดังกล่าวและมอบเจ้าภาพหลักรับผิดชอบในแต่ละประเด็น และใช้ในการติดตามผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้เป็นกรอบในการจัดทำรายงานของประเทศไทยในปีต่อไป

1.2 นโยบายระดับชาติ

1.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยคือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปี ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- (1) ด้านความมั่นคง
- (2) ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
- (3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- (4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- (5) ด้านการสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- (6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ภาพที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี การคำนูญชนับเป็นวาระแห่งชาติภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีสุข” โดยนายกรัฐมนตรีได้แสดงความมุ่งมั่นในการขจัดปัญหาการค้ำมนุษย์ให้หมดสิ้นไปจากแผ่นดินไทย “Zero Tolerance” ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 มีพ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์พ.ศ. 2551 (The Anti-Trafficking in Persons Act 2008) โดยประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีการเชื่อมโยงในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชีย ที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกกระบวน อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหายาเสพติด การค้ำมนุษย์และการลักลอบเข้าเมือง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกกระบวน ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ในทุกมิติ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ โดยใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทั้งกับส่วนราชการภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กร

ที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตร ประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

1.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จัดทำขึ้นภายใต้ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ โดยการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ของประเทศได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 5 และ 10 ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ
สู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน พื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มีความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และการเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติ ดำเนินบทบาทเชิงรุก และใช้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งระดับภูมิภาคและพหุภาคี เพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของไทย ตลอดจนเสริมสร้างขีดความสามารถ แลกเปลี่ยนและเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและร่วมมือในการรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ อาทิ ปัญหายาเสพติด การก่อการร้าย การโยกย้ายถิ่นฐาน การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ ความมั่นคงด้านไซเบอร์ ภัยพิบัติ โรคระบาดโรคติดต่อร้ายแรง โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ และสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุขอื่น ๆ

2) ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

มีความสำคัญเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์เพื่อเป็นทางเลือกในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศในเวทีโลก เพื่อรักษาสมดุลในปฏิสัมพันธ์ระหว่างไทยและมหาอำนาจต่างๆ ทั้งในระดับโลกและภูมิภาค และประโยชน์อื่นๆ ของประเทศ ทั้งในด้านการค้า ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน โอกาสทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ไทย โอกาสในการเข้าถึงตลาดเงินและตลาดทุนที่ทันสมัยและเป็นทางเลือกของประเทศ การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในกรอบนานาชาติและการรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงของไทยและภูมิภาคโดยรวม

การยกระดับมาตรฐานของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และบรรทัดฐานสากลตามพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยให้สามารถปรับตัวตามกลไก กฎระเบียบ ทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลกและมาตรฐานสากลต่างๆ อาทิ กฎการค้ามนุษย์และการใช้แรงงานทาส มาตรฐานและกฎระเบียบการบินตามที่กำหนดโดยองค์การการบินระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization: ICAO) รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Person Report: TIP Report) ระเบียบการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (Illegal, Unreported, and Unregulated (IUU) Fishing) กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 21 (COP21) และข้อตกลงยอมรับร่วมของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Agreement: MRA) รวมทั้งกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อเอื้ออำนวยให้ไทยมีบทบาทสำคัญและสร้างสรรค์ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

1.2.3 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการป้องกันภัยคุกคาม แก่ไข หรือ ระวังยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์รองรับนโยบายแผนที่ 2 : การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

ภาพที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง พ.ศ. 2561-2580

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง พ.ศ. 2561-2580

แผนแม่บทด้านความมั่นคง

แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5
การรักษาความสงบภายในประเทศ (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	การพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (กท.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ (กต.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน	การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม (สมช.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน
				

ที่มา : กองต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2563

1.3 นโยบายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ โดยได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านการค้ามนุษย์ ดังนี้

1.3.1 นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 – 2564

นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2554 - 2559) ให้ความสำคัญ 5 ด้าน คือ การป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือการพัฒนา กลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน การพัฒนาและการบริหารข้อมูล ภายใต้วิสัยทัศน์ “**ประชารัฐร่วมใจ ประเทศไทยไร้การค้ามนุษย์**” โดยมีนโยบายการขับเคลื่อน ดังนี้

1) พัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดและขับเคลื่อนกลไกเชิงนโยบาย ไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

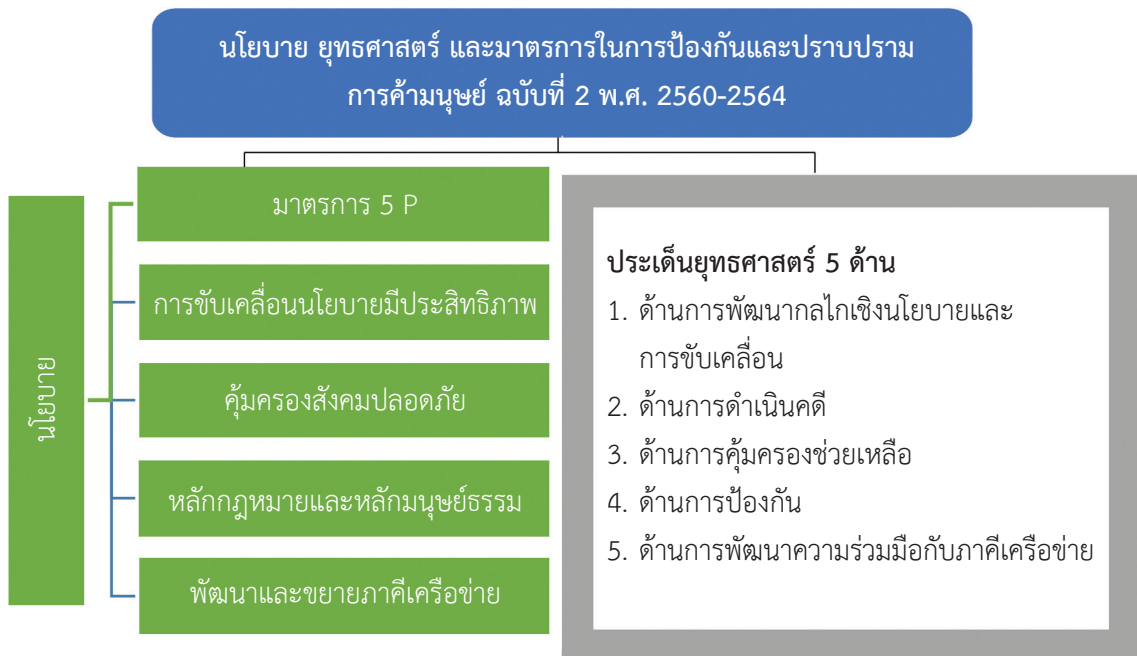
2) การเสริมสร้างความปลอดภัยในสังคมจากปัญหาค้ามนุษย์โดยการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ โดยมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดภายใต้กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

3) การบริหารจัดการด้านการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และผู้เสียหายและครอบครัวได้รับการช่วยเหลืออย่างเพียงพอและเหมาะสมตามมาตรฐานสากล

4) นโยบายลดปัญหาค้ามนุษย์โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักถึงปัญหาค้ามนุษย์และหลักสิทธิมนุษยชนให้แก่ทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งนโยบาย การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติและแรงงานนอกระบบที่มีความชัดเจนและถูกต้องตามกฎหมาย

5) พัฒนาและขยายความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจ และภาคประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมในทุกระดับ ได้แก่ ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

ภาพที่ 3 นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2

ที่มา : นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560-2564

ปัจจุบันประเทศไทยและนานาชาติ ยังคงประสบปัญหาการค้ามนุษย์อย่างรุนแรง ประเทศไทยอยู่ในสถานะเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของกระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้พยายามดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554-2559) ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 โดยมีกลไกการดำเนินงานประกอบด้วยคณะกรรมการระดับชาติ 2 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปกค.) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อผลักดันนโยบายระดับชาติให้ลงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากรายงานการค้ามนุษย์ หรือ Trafficking in Persons Report (TIP Report) ประจำปี พ.ศ. 2560 ที่จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ได้ประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย อยู่ในระดับ 2 ที่ต้องจับตามอง (Tier 2 Watch List) เป็นปีที่สองต่อเนื่องจากปีที่แล้ว โดยระบุว่าประเทศไทยยังไม่บรรลุมาตรฐานขั้นต่ำ แต่มีความพยายามในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้งนี้สหรัฐฯ ยังคงให้ความสำคัญ เรื่องการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในกลุ่มเสี่ยง เปราะบาง เช่น กลุ่มลูกเรือประมง บุคคลไร้รัฐ และกลุ่มผู้ลี้ภัย รวมถึงประสิทธิภาพในการตรวจแรงงาน และให้ข้อเสนอแนะต่อประเทศไทย รวม 11 ข้อ ที่สอดคล้องกับประเด็นที่ให้ความสำคัญข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาการค้ามนุษย์เช่นเดียวกับนานาประเทศ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับสากล รัฐบาลจะต้องดำเนินการป้องกันและผลักดันการปราบปรามการค้ามนุษย์ต่อไป โดยให้มีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการระดับชาติ 2 คณะ ซึ่งได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ตามแนวนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2554-2559) และเป็นความสำคัญของการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ขึ้น โดยนำผลจากการดำเนินงานระยะแรก ในช่วงระยะปี พ.ศ. 2554-2559 และการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฉบับนี้ รวมทั้งการมีส่วนร่วม และการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการต่อต้านการค้ามนุษย์จากทุกภาคส่วนทั่วประเทศมาจัดทำ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

การจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ดำเนินการภายใต้หลักการที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มจากการจัดการประชุมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Meeting) ทั้งภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนในส่วนกลาง รวมถึงการจัดประชุมการสนทนากลุ่ม (focus group) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในพื้นที่ระดับภูมิภาค ประกอบด้วยพื้นที่จังหวัดชายทะเล พื้นที่ที่เป็นเส้นทางการค้ามนุษย์ และพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาการค้ามนุษย์ที่สำคัญ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย และสภาพปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข และเป็นการเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีทิศทางการจัดการให้เท่าทันกับสถานการณ์และแนวโน้มของปัญหาการค้ามนุษย์ที่จะเกิดขึ้น ในช่วงระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า และเพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้ทันทั่วทั้งกับสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน

การจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ฉบับนี้ จึงได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ามนุษย์ โดยได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ได้แก่ “ประชารัฐร่วมใจ ประเทศไทยไร้การค้ามนุษย์” และประกอบด้วยนโยบายและยุทธศาสตร์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ที่ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน (Policy) ยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการดำเนินคดี (Prosecution) ยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ (Protection) ยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการป้องกัน (Prevention) และยุทธศาสตร์และมาตรการด้านการพัฒนาความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย (Partnership) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและยั่งยืน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.3.2 แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ พ.ศ. 2561 - 2580

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ พ.ศ. 2561 - 2580 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ก่อนเสนอคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงพิจารณา โดยมีโครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ พ.ศ. 2561 - 2580 ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับผิดชอบ ดังนี้

แผนแม่บทด้านความมั่นคง : แผนที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง (กอ.รมน.) เป็นหัวหน้ากลุ่มแผน

โครงการสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ พ.ศ. 2561 - 2580 ที่ พม. รับผิดชอบ

กลยุทธ์ที่ 1

1. โครงการทบทวน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ปี 62 - 80)

กลยุทธ์ที่ 6

1. โครงการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถป้องกันตนเองจากการค้ามนุษย์ (ปี 63-67)
2. โครงการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงปัญหาค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ (ปี 63-67)

กลยุทธ์ที่ 7

1. โครงการสร้างและพัฒนาเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง (62-65)
2. โครงการพัฒนาและใช้สื่อ Social Network ในการรับแจ้งเหตุและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (ปี 63-65)
3. โครงการจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำปีของประเทศไทย (ปี 62-80)
4. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบันทึกข้อตกลง (MOU/SOP) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปี 63-80)

กลยุทธ์ที่ 8

1. โครงการอบรมและพัฒนาศักยภาพสάงแปลภาษาเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (ปี 62-65)
2. โครงการศึกษาระเบียบและกฎหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ภาคเอกชน (ปี 63-65)
3. โครงการพัฒนาและจัดทำมาตรฐานการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (ปี 63-64)
4. โครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (ปี 62-80)

กลยุทธ์ที่ 9

1. โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามการดำเนินงานและนำมาใช้ในการกำหนดนโยบาย (ปี 62-67)

1.3.3 บันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาระบบงานยุติธรรมทางอาญา ในคดีค้ามนุษย์ ระหว่างศาลอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของนานาประเทศที่เกี่ยวข้อง และศาลยุติธรรม ได้จัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ในศาลอาญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินคดีค้ามนุษย์เป็นไปภายใต้หลักการให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความทั้งสองฝ่าย มีการดูแลรักษาพยานหลักฐานให้คงอยู่และพร้อมต่อการสืบพยาน มีมาตรการที่เพียงพอต่อการคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนและปกป้องผู้เสียหาย การดำเนินกระบวนการพิจารณาที่มีประสิทธิภาพ โดยองค์คณะผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีกระบวนการพิจารณาที่รวดเร็ว โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ศาลอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงจัดทำข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาระบบงานยุติธรรมทางอาญาในคดีค้ามนุษย์ ดังนี้

(1) ความร่วมมือด้านการดำเนินคดี

1.1 จัดให้มีศูนย์ประสานงานคดีค้ามนุษย์ในแต่ละหน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและแก้ไขข้อขัดข้องในการดำเนินคดีรวมทั้งการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและพยาน

1.2 ร่วมมือเพื่อให้มีการสืบพยานไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็วเมื่อเกิดเหตุจำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงโอกาสในการต่อสู้คดีของผู้ต้องหาหรือจำเลยประกอบด้วย

1.3 จัดให้มีศูนย์ประสานงานในการจัดหาล่าม และทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

1.4 การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ควรพิจารณาด้วยความรอบคอบ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์และการกระทำของผู้ต้องหา และความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับโดยฟังจากความเป็นมาของผู้เสียหาย หรือพยานสำคัญประกอบ และต้องมีมาตรการหรือเงื่อนไขในการปล่อยตัวชั่วคราวที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการหลบหนีหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เสียหายหรือพยาน ทั้งนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะกำหนดจุดรับและปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการหรือศาล เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเดินทางออกนอกประเทศ

1.5 ร่วมมือให้มีการสืบเสาะข้อมูลประวัติและพฤติการณ์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อประกอบการสอบสวนและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

1.6 ร่วมมือในการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการฟ้องคดีและการสืบพยานผ่านระบบการประชุมทางจอภาพ

(2) ความร่วมมือด้านการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและพยาน

2.1 สนับสนุนและร่วมมือในการฟื้นฟู ช่วยเหลือ เยียวยา และการคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยแก่ผู้เสียหาย ตลอดจนการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการเรียกค่าสินไหมทดแทน และการฟ้องร้องบังคับคดีเพื่อให้มีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว

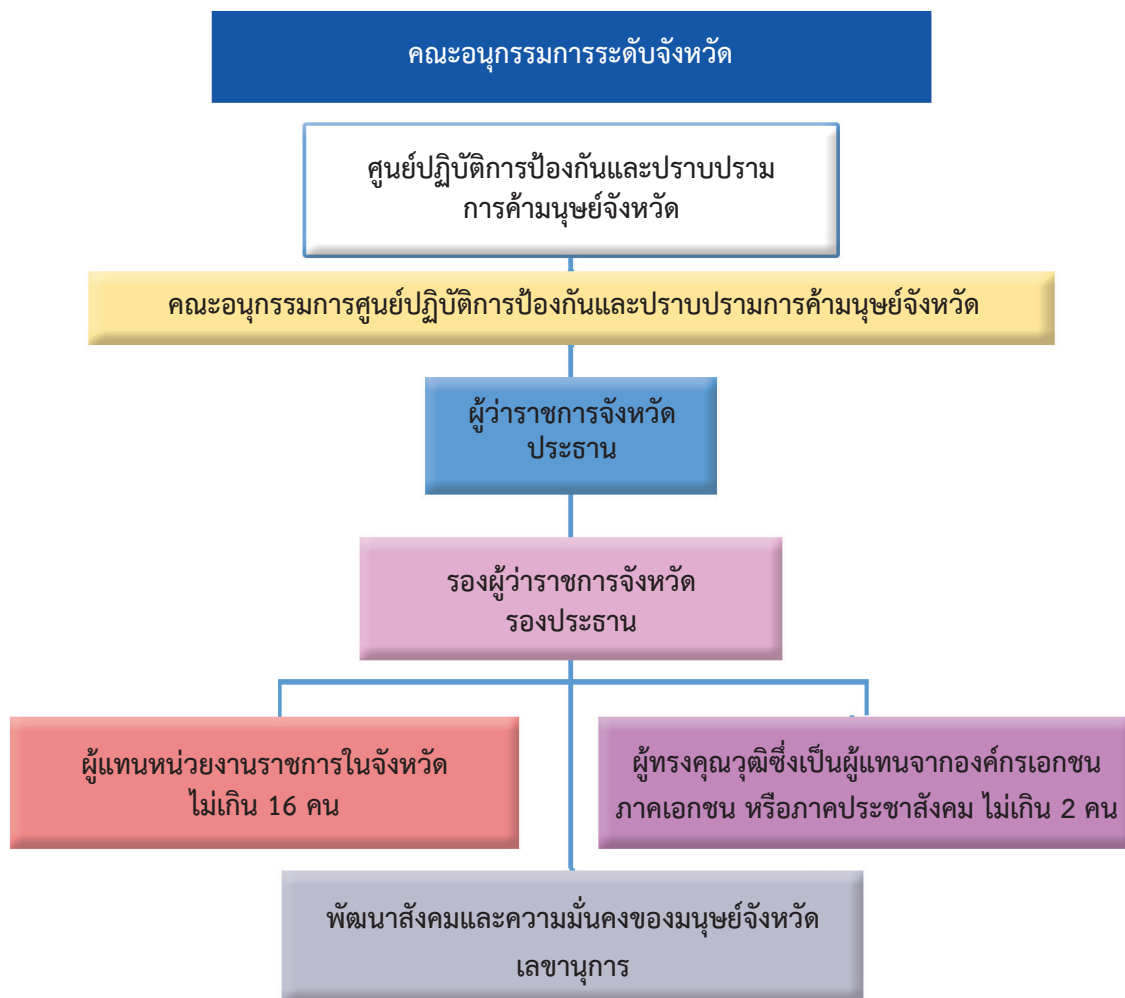
2.2 ดำเนินการเพื่อให้มีการจัดทำข้อมูลประวัติและความคิดเห็นหรือข้อกังวลของผู้เสียหาย เพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าพนักงานในการออกคำสั่งและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

2.3 สนับสนุนและร่วมมือในการคุ้มครองผู้เสียหาย พยานและครอบครัวของผู้เสียหายหรือพยานในตลอดระยะเวลาดำเนินคดี การแจ้งความคืบหน้าของคดี ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการไปเบิกความต่อศาลอาญา

1.4 นโยบายระดับจังหวัด

กลไกขับเคลื่อนงานภายในระดับจังหวัด ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ที่สำคัญ มี 2 ลักษณะ คือ 1) กระบวนการขับเคลื่อนของ“ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด” (ศปคม.จังหวัด) และทีมสหวิชาชีพ รวมถึง 2) กระบวนการขับเคลื่อนงานของหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ที่มีการทำงานเกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ดังนี้

ภาพที่ 4 กลไกการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด

ที่มา : กองต่อต้านการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2563

การดำเนินโครงการสำคัญ (5P)

นโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ระดับจังหวัด อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านความมั่นคงระดับชาติ และของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยการดำเนินโครงการตามมาตรการ 5P ในกลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 ประกอบด้วย

P1 ด้านนโยบายและการประสานงาน (Policy and Coordination)

P2 ด้านการป้องกัน (Prevention)

P3 ด้านการดำเนินคดี (Prosecution)

P4 ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การส่งกลับประเทศ และการคืนสู่สังคม (Protection)

P5 ด้านการมีส่วนร่วม (Partnership)

1.4.1 ด้านนโยบายและการประสานงาน (Policy and Coordination)

ด้านนโยบายและการประสานงาน มีกลไกในการขับเคลื่อนระดับจังหวัด คือ คณะอนุกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด (ศปคม.) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเป็นเลขานุการ หน่วยงานภายในจังหวัดทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นคณะอนุกรรมการ ทั้งนี้จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีลักษณะการดำเนินงานภายใต้มาตรการต่างๆ ดังนี้

1) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด ประจำปีงบประมาณ โดยการรวบรวมแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด

2) จัดประชุมคณะอนุกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและขับเคลื่อนการปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับจังหวัด โดยเฉลี่ยปีละ 3 ครั้ง

3) การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด โดยให้หน่วยงานต่างๆ เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากคณะอนุกรรมการฯ

4) รายงานผลการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และจัดทำสถานการณ์การค้ามนุษย์จังหวัดประจำปี

1.4.2 ด้านการป้องกัน (Prevention)

ด้านการป้องกัน พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 โดยส่วนใหญ่จัดกิจกรรม/โครงการ หรือมีมาตรการด้านการป้องกันมากที่สุด ดังนี้

1) การตรวจบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ร่วมกับชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างสม่ำเสมอ เช่น ออกตรวจโรงงาน สถานประกอบการด้านการประมง เกษตรปศุสัตว์แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ตรวจสอบ จับกุม และดำเนินคดีนายจ้าง/สถานประกอบการ เป็นต้น

2) การรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ แก่ประชาชนทั่วไป ประชาชนกลุ่มเสี่ยง เด็กและเยาวชน ผู้ประกอบการ ภาคประชาสังคม นักท่องเที่ยว ร่วมกันเฝ้าระวัง เพื่อป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์

3) การจัดระเบียบขอกทานร่วมกับหน่วยงานทีม One Home จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องตามแหล่งชุมชน ตลาดนัด หรืองานเทศกาลต่างๆ ในพื้นที่ ร่วมกับตำรวจภูธร โรงพยาบาล สาธารณสุข เป็นต้น

4) การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติควบคุมการขอกทาน พ.ศ. 2559 เป็นต้น

5) การดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับพื้นที่ เช่น

- จัดตั้งศูนย์บูรณาการและประสานงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อำเภอ เพื่อเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังระดับอำเภอ

- โครงการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพในการคัดแยกเหยื่อคดีค้ามนุษย์ให้แก่ทีมสหวิชาชีพ

- โครงการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน สตรี แรงงานผู้ประกอบการ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ด้านป้องกันและเฝ้าระวังกระบวนการค้ามนุษย์ เป็นต้น

- โครงการด้านการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้แก่กลุ่ม/องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

- กิจกรรมประชาสัมพันธ์และผลิตสื่อเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

1.4.3 ด้านการดำเนินคดี (Prosecution)

ด้านการดำเนินคดี เป็นด้านการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ กระบวนการช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยมีกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ร่วมกับทีมสหวิชาชีพจังหวัด ผ่านการสัมภาษณ์ พิจารณาจาก 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ทีมสหวิชาชีพลงความเห็นว่าเป็นผู้เสียหายจากกระบวนการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิแก่ผู้เสียหายในการประสงค์เข้ารับการคุ้มครองตามสิทธิในสถานคุ้มครองของรัฐ หรือสถานคุ้มครองเอกชน

2) ทีมสหวิชาชีพเห็นว่าเข้าข่ายเป็นคดีมนุษยแต่รอข้อมูลประกอบ ต้องจัดหาสถานที่คุ้มครองชั่วคราวภายใน 24 ชั่วโมง และขอขยายได้ไม่เกิน 7 วัน

3) ทีมสหวิชาชีพลงความเห็นว่าเป็นผู้เสียหาย แนะนำบริการอื่นตามความจำเป็น หรือส่งเข้ารับการคุ้มครองตามกฎหมายอื่นๆ

นอกจากนี้ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันเจ้าหน้าที่รัฐกับกระบวนการค้ามนุษย์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางการบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2558 และประกาศคณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดี

1.4.4 ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การส่งกลับประเทศ และการคืนสู่สังคม (Protection)

สืบเนื่องจากด้านการดำเนินคดีข้างต้นที่มีบทบาทภารกิจตามกระบวนการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยจัดให้มีการคุ้มครองทั้งสถานคุ้มครองของรัฐและสถานคุ้มครองเอกชนตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยการจัดตั้งสถานคุ้มครองเอกชนเพื่อการช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560 โดยมีขั้นตอนกระบวนการ ดังนี้

- 1) กรณีเป็นผู้เสียหาย จะได้รับการส่งต่อเข้าสถานคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายตามเขตพื้นที่ จำนวน 8 แห่ง ทั่วประเทศ
- 2) ผู้ที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นผู้เสียหาย หากอายุต่ำกว่า 15 ปี จะเข้ารับการคุ้มครอง ณ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด
- 3) แรงงานที่ต้องได้รับคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน ได้แก่
 - กรณีแรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ส่งบ้านพักเด็กและครอบครัว
 - กรณีแรงงานไทยอายุ 18 ปี ขึ้นไป กระทรวงแรงงานจัดหางานให้ทำ
 - กรณีแรงงานต่างด้าวอายุ 18 ปี ขึ้นไปส่งศูนย์ร่วมบริการช่วยเหลือแรงงานต่างด้าว
- 4) กรณีไม่ประสงค์เข้ารับการคุ้มครอง จะพิจารณาเงินช่วยเหลือจากกองทุนค้ามนุษย์หรือกรณีอื่นๆ เช่น ค่าจ้างค่าแรงค้างจ่ายจากนายจ้าง ค่าตอบแทนในฐานะพยานคดีอาญา การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้กระทำผิด เป็นต้น

1.4.5 ด้านการมีส่วนร่วม (Partnership)

การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนี้

- 1) จัดตั้งทีมสหวิชาชีพ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด เพื่อคัดแยกและให้ความช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- 2) การแต่งตั้งคณะทำงานตรวจบูรณาการร่วมจังหวัด เพื่อลงพื้นที่ลาดตระเวนตรวจตามสถานที่ต่างๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม เรือประมง สถานประกอบการสถานบริการ เป็นต้น โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ที่ทำการปกครองจังหวัดและอำเภอ สำนักงานตำรวจภูธรจังหวัดและสถานีตำรวจภูธรสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานประมงจังหวัด DSI เป็นต้น

3) จัดตั้งศูนย์บูรณาการและประสานงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อำเภอ เพื่อเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังระดับอำเภอ

4) จัดตั้งศูนย์ควบคุมการแจ้งเข้า-ออกเรือประมง (Port in – Port out) หรือ ไปโป้ (PIPO)

5) ภาครัฐเครือข่ายภาคประชาสังคม ภาคเอกชน เช่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (อพม.) สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด หอการค้า สภาอุตสาหกรรม ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รณรงค์ต่อต้านการค้ามนุษย์ให้แก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

บทที่ 2

สถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3

2.1 ข้อมูลบริบทของพื้นที่

2.2.1 ที่ตั้ง

เขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีอาณาเขตติดต่อกับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาด้านตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี 370 กิโลเมตร และราชบุรี 70 กิโลเมตร ด้านเหนือติดกับจังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท ตาก ด้านใต้ติดกับจังหวัดชุมพร ส่วนทิศตะวันออกติดกับจังหวัด กรุงเทพมหานคร และอ่าวไทย

ภาพที่ 5 จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3

การแบ่งเขตการบริหารราชการแบบกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สสว.3 แบ่งได้ ดังนี้

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล	จังหวัดนครปฐม
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1	จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.1.2 พื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่รวม 46,088 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 8.98 ของประเทศ ภูมิประเทศแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ด้านตะวันตกเป็นพื้นที่สูง บริเวณเทือกเขาถนนธงชัยและตะนาวศรีเป็นแนวยาวไปทางใต้ตามแนวพรมแดน มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพสาธารณรัฐแห่งประเทศไทยมา หรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่เกิดจากการทับถมของดินตะกอนที่แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสาขาต่างๆ พัดพามา สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง และตอนล่างเป็นพื้นที่ราบและที่ราบชายฝั่งทะเล มีด้านถาวร 1 ด้าน คือ ด้านถาวรบ้านพุน้ำร้อน จุดผ่อนปรน 2 จุด คือ จุดผ่อนปรนพิเศษด้านสิงขร และจุดผ่อนปรนด้านพระเจดีย์สามองค์ ที่เป็นจุดเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

2.1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

1) ดิน ดินที่พบส่วนใหญ่ในบริเวณที่ราบภาคมีลักษณะเป็นดินลุ่มน้ำหรือดินตะกอนที่แม่น้ำแม่กลอง มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน เช่น ดินเหนียวดำ เป็นดินที่มีเนื้อละเอียดเหมาะที่จะใช้เพาะปลูกข้าวหรือยกร่องปลูกมะพร้าว ดินร่วนกึ่งแฉะ เป็นดินบริเวณขอบของที่ราบภาคกลาง ใช้ปลูกพืชไร่ได้ และ ดินเหนียวท่าจีน พบในเขตที่ติดต่อกับทะเล หากยกร่องให้สูงขึ้นสามารถปลูกมะพร้าว ผัก หรือไม้ผลอื่นๆ หรือใช้พื้นที่เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลาหรือทำนาเกลือ

2) แหล่งน้ำ มีลุ่มน้ำและแม่น้ำที่สำคัญ 7 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำเพชรบุรี และ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันตก โดยแม่น้ำที่สำคัญ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำเพชรบุรี

3) ป่าไม้ ปี 2559 มีพื้นที่ป่าไม้ 12.74 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.93 ของพื้นที่ป่าทั่วประเทศ ลักษณะของป่าไม้ในภาคกลางส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ลักษณะทั่วไปเป็นป่าโปร่ง พื้นที่ป่าไม้ไม่รกทึบ โดยมีไม้ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหลายชนิด ได้แก่ ไม้สัก ไม้มะค่า และยังมีป่าไม้ประเภทอื่นๆ ด้วย เช่น ป่าดิบชื้น ขึ้นอยู่ในที่ราบหรือบนภูเขาที่ระดับความสูงเกิน 600 เมตร จากระดับน้ำทะเล ป่าชายเลน มักพบขึ้นอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำลำคลอง และบริเวณรอบเกาะที่มีสภาพเป็นดินเลน และป่าชายหาด ป่าที่ขึ้นคลุมดินหรือเนินทรายชายฝั่งทะเลที่ยกตัวจนน้ำท่วมไม่ถึงแต่ได้รับผลกระทบจากทะเล เช่น ไอคความเค็ม และลมจากทะเล

2.1.4 โครงข่ายคมนาคมขนส่งและการบริการสาธารณูปโภค

1) การคมนาคมขนส่งทางบก

โครงข่ายถนน มีเส้นทางถนนสายหลักขนาดไม่ต่ำกว่า 4 ช่องจราจรเชื่อมโยงทุกจังหวัดและโครงข่ายหลักของประเทศที่เชื่อมสู่ภาคต่างๆ โดยบางพื้นที่เมืองยังมีปัญหาการจราจรแออัด นอกจากนี้ยังมีเส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) เชื่อมโยงระหว่างสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ประกอบด้วย เส้นทางทวาย - ทิเก - กรุงเทพฯ - อรัญประเทศ - ปอยเปต - พนมเปญ - โฮจิมินห์ - วังเตา ซึ่งเป็นเส้นทางที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงโดยพาดผ่านเมืองสำคัญหลายเมืองและมีการขนส่งข้ามแดนตามแนวเส้นทางในปริมาณมาก และเส้นทางทวาย - ทิเก - บ้านพุน้ำร้อน - กรุงเทพฯ - เสียมราฐ - สตรึงเตี๋ย - ควิยอน ซึ่งเป็นเส้นทางเศรษฐกิจและท่องเที่ยวสำคัญระหว่างไทย และกัมพูชา รวมถึงเชื่อมต่อระหว่างไทยไปกับภาคกลางของเวียดนามผ่านกัมพูชา

2) รถไฟ มีศูนย์กลางอยู่ที่สถานีกรุงเทพ ฯ โดยเป็นระบบทางสาม ได้แก่ ช่วงสถานี รังสิต - ชุมทางบ้านภาชี และหัวหมาก - ชุมทางฉะเชิงเทรา และทางคู่ ได้แก่ ช่วงสถานีชุมทางบางซื่อ - รังสิต ชุมทาง บ้านภาชี - ลพบุรี ชุมทางบ้านภาชี - ชุมทางแก่งคอย และตลิ่งชัน - นครปฐม ทางรถไฟมี 5 สาย คือ สายเหนือ สายตะวันออกเฉียงเหนือ สายตะวันออก สายใต้ และสายแม่กลอง

3) การขนส่งทางลำนํ้า ได้แก่ เส้นทางแม่กลอง และท่าจีน ซึ่งยังใช้ไม่ได้เต็มศักยภาพ เนื่องจากปัญหาลำนํ้าตื้นเขินในบางช่วง

2.1.5 สภาพเศรษฐกิจและรายได้

ภาพรวมเศรษฐกิจ

จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีการพัฒนาและใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจสูง ซึ่งเป็นผลมาจากการเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากกรุงเทพฯ อีกทั้งยังได้รับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานค่อนข้างเพียบพร้อม ทำให้มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งมีแหล่งน้ำ และระบบชลประทานค่อนข้างสมบูรณ์เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่นๆ และมีพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จึงมีศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา ทั้งทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้า การท่องเที่ยวและบริการ ทำให้มีสัดส่วนการผลิตสูง รองจากกรุงเทพฯ และภาคตะวันออก

โครงสร้างเศรษฐกิจของพื้นที่พึ่งพิงภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 48.0 นอกจากสาขาอุตสาหกรรมแล้วสาขาการผลิตหลักที่สำคัญรองลงมา คือ สาขาการค้า มีสัดส่วนการผลิต ร้อยละ 12.5 สาขาขนส่งร้อยละ 7.4 และสาขาเกษตรร้อยละ 4.8

ในปี 2560 จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวสูงที่สุดคือ จังหวัดสมุทรสาคร 411,326 บาท ส่วนจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อหัวต่ำที่สุดคือ สุพรรณบุรี 100,595 บาท ซึ่งต่ำกว่าจังหวัดสมุทรสาครถึง 3 เท่า รายละเอียดดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ผลิตภัณฑ์ต่อหัว

หน่วย : บาทต่อปี

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์ต่อหัว
นครปฐม	308,167
ราชบุรี	214,742
สุพรรณบุรี	100,595
กาญจนบุรี	121,570
สมุทรสาคร	411,326
สมุทรสงคราม	114,990
เพชรบุรี	143,460
ประจวบคีรีขันธ์	198,434

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูลปี พ.ศ. 2560)

2.1.6 ประชากรและเขตการปกครอง

ตารางที่ 2 ประชากรและเขตการปกครองรายจังหวัด (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน)

ข้อมูล	จังหวัด								รวม
	นครปฐม	ราชบุรี	สุพรรณบุรี	กาญจนบุรี	สมุทรสาคร	สมุทรสงคราม	เพชรบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	
1. ประชากร (คน)									
รวม	903,729	840,582	836,253	809,121	544,429	190,374	476,179	535,771	5,136,438
ชาย	432,382	407,376	403,372	403,706	260,971	90,999	229,783	264,654	2,493,243
หญิง	471,347	433,206	432,881	405,415	283,458	99,375	246,396	271,117	2,643,195
ต่ำกว่า 18 ปี	176,971	164,288	159,582	175,339	113,722	32,723	92,761	113,161	1,028,547
18 - 25 ปี	103,263	92,238	84,985	94,053	59,075	18,590	50,033	63,670	565,907
26 – 59 ปี	467,024	423,731	422,830	418,457	284,966	96,042	243,127	270,146	2,626,323
60 ปี ขึ้นไป	156,470	160,323	168,856	121,270	86,663	43,019	90,258	88,793	915,652
ไม่ทราบปีเกิด	1	2	-	2	3	-	-	1	9
ร้อยละของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป	(17.31%)	(19.07%)	(20.19%)	(14.98%)	(15.91%)	(22.59%)	(18.95%)	(16.57%)	(17.82%)
2. เขตการปกครอง									
พื้นที่จังหวัด (ตร.กม.)	2,168.33	5,196.46	5,358.01	19,483.15	872.35	416.71	6,225.14	6,367.62	46,088
อำเภอ	7	10	10	13	3	3	8	8	62
ตำบล	106	104	110	95	40	36	93	48	632
หมู่บ้าน	930	975	1,008	959	290	284	698	435	5,579

ที่มา : กรมการปกครอง (ข้อมูล ณ ธันวาคม พ.ศ. 2562)

จากตารางที่ 2 ประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 5,136,438 คน เพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.46 โดยจังหวัดสมุทรสาครก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 22.59 และจังหวัดสุพรรณบุรี คิดเป็นร้อยละ 20.19 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัด ซึ่งมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่า ร้อยละ 20 และจังหวัดที่มีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ได้แก่ จังหวัดนครปฐม เพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี โดยมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายुर้อยละ 17.31 18.95 และ ร้อยละ 19.04 ตามลำดับ

ด้านเขตการปกครอง มีพื้นที่รวม 46,088 ตารางกิโลเมตร โดยเขตการปกครองเป็น 62 อำเภอ 632 ตำบล 5,579 หมู่บ้าน ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชากร จะประกอบไปด้วยชุมชนเมืองขนาดเล็กจำนวนมาก แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ยังมีลักษณะชนบท ยกเว้นบางชุมชนที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งนี้ในเมืองใหญ่เป็นเพียงศูนย์บริการระดับจังหวัดมากกว่าที่จะเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจ เนื้อพื้นที่ชนบทโดยรอบ

2.2 สถานะของการค้ามนุษย์ระดับจังหวัด

ภาพที่ 6 เส้นทางการค้ามนุษย์จังหวัด

ต้นทาง หมายถึง จังหวัดต้นทางมีประชาชนในพื้นที่ถูกหลอกลวงและตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์ เช่น การหลอกลวงไปบังคับใช้แรงงานและค้าประเวณีต่างประเทศ

ทางผ่าน หมายถึง จังหวัดทางผ่านคือ ขบวนการค้ามนุษย์เป็นทางผ่านพาคนจากจังหวัดใกล้เคียงไปยังจังหวัดอื่น ๆ

ปลายทาง จังหวัดปลายทาง มีการนำคนจากที่อื่น เขามาพักและแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีแอบแฝงในสถานบริการ/สถานประกอบการ

สถานการณ์การค้ามนุษย์ในระดับจังหวัด หมายถึง เส้นทางของกระบวนการค้ามนุษย์ประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย 3 สถานะ ได้แก่ จังหวัดต้นทาง จังหวัดทางผ่าน และจังหวัดปลายทาง โดยจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 ถือเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีลักษณะเส้นทางกระบวนการค้ามนุษย์ ครอบคลุมทั้ง 3 สถานะ เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์และการคมนาคมขนส่งในพื้นที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการค้ามนุษย์

จังหวัดต้นทาง บางจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 อาทิ จังหวัดราชบุรี และ จังหวัดกาญจนบุรี มีขอบเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือมีลักษณะเป็น รอยตะเข็บชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีเส้นทางเดินธรรมชาติหลายแห่ง โดยจังหวัด กาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ติดชายแดน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งมีแนวชายแดนยาวประมาณ 370 กิโลเมตร มีช่องทางเข้า – ออก ตามแนวชายแดน ประมาณ 43 จุด ประกอบกับพื้นที่ส่วนใหญ่ โดยรอบเป็นป่าเขา เช่นเดียวกับจังหวัดราชบุรีทางด้านทิศตะวันตกที่มีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวพรมแดน สันปันน้ำกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ระยะความยาว 73 กิโลเมตร ทำให้เป็นต้นทาง ของกระบวนการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่างๆ เช่น จุดเริ่มต้นของการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังประเทศอื่น หรือการขนย้ายแรงงานที่ประสงค์เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิด กฎหมาย หรือ กระบวนการค้าประเวณีเด็ก เป็นต้น

จังหวัดทางผ่าน พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของ สสว.3 ทุกจังหวัดมีสถานะเป็น ทางผ่านของกระบวนการค้ามนุษย์ เนื่องจากเป็นเส้นทางคมนาคมที่มีความสะดวกทั้งทางถนน รถไฟ และ เรือ ซึ่งมักเป็นเส้นทางผ่านไปยังจังหวัดใกล้เคียง หรือส่งต่อไปยังจุดหมายปลายทางจังหวัดอื่น หรือประเทศ อื่น เช่น มาเลเซีย เป็นต้น นอกจากนี้ยังถือเป็นกลุ่มจังหวัดที่ใช้เป็นที่พักระหว่างทางไปยังจุดหมายอื่น ด้วยเช่นกัน จากกรณีตัวอย่างจังหวัดนครปฐม ชาวโรฮิงญาถูกนายหน้านำพาเดินทางจากสาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่ประเทศมาเลเซีย เดินทางโดยรถยนต์และเดินเท้าผ่านพรมแดน ธรรมชาติบริเวณจังหวัดตาก ถึงเขตอำเภอเมืองนครปฐมจึงแวะพัก จะเดินทางต่อไปภาคใต้

จังหวัดปลายทาง พบว่า เป็นแรงงานลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่ สสว.3 โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป อีกทั้งยังมี สถานะเป็นจังหวัดปริมณฑล ติดกับกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร มีความเจริญและ อัตราค่าแรงขั้นต่ำสูง นอกจากนี้ยังเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี จึงเป็นจังหวัดปลายทางของแรงงานต่างด้าวที่ประสงค์ลักลอบ เข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย เพื่อเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่

2.3 สถิติที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การค้ามนุษย์

ตารางที่ 3 จำนวนการคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : ครั้ง)

จังหวัด	2560	2561	2562	รวม 3 ปี
นครปฐม	0	10	7	17
ราชบุรี	0	4	3	7
สุพรรณบุรี	1	1	6	8
กาญจนบุรี	0	0	4	4
สมุทรสาคร	9	5	10	24
สมุทรสงคราม	1	1	0	2
เพชรบุรี	42	21	16	79
ประจวบคีรีขันธ์	3	10	15	28

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด (ศปคม.จังหวัด)

การคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ปี พ.ศ. 2560-2562 พบว่า จังหวัดที่มีการคัดแยกเหยื่อมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 79 ครั้ง รองลงมา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 28 ครั้ง และ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 24 ครั้ง ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนครั้งการคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ น้อยที่สุด คือ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 2 ครั้ง

ตารางที่ 4 จำนวนผู้เสียหายจากการคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : คน)

จังหวัด	2560	2561	2562	รวม 3 ปี
นครปฐม	5	14	27	46
ราชบุรี	1	1	0	2
สุพรรณบุรี	1	1	7	9
กาญจนบุรี	0	0	7	7
สมุทรสาคร	4	0	0	4
สมุทรสงคราม	1	3	0	4
เพชรบุรี	0	0	1	1
ประจวบคีรีขันธ์	2	0	72	74

ที่มา : ฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT)

ผู้เสียหายจากการคัดแยกเหยื่อค้ามนุษย์ ปี พ.ศ. 2560-2562 พบว่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มากที่สุด จำนวน 74 คน รองลงมา จังหวัดนครปฐม 46 คน ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์น้อยที่สุด คือ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1 คน

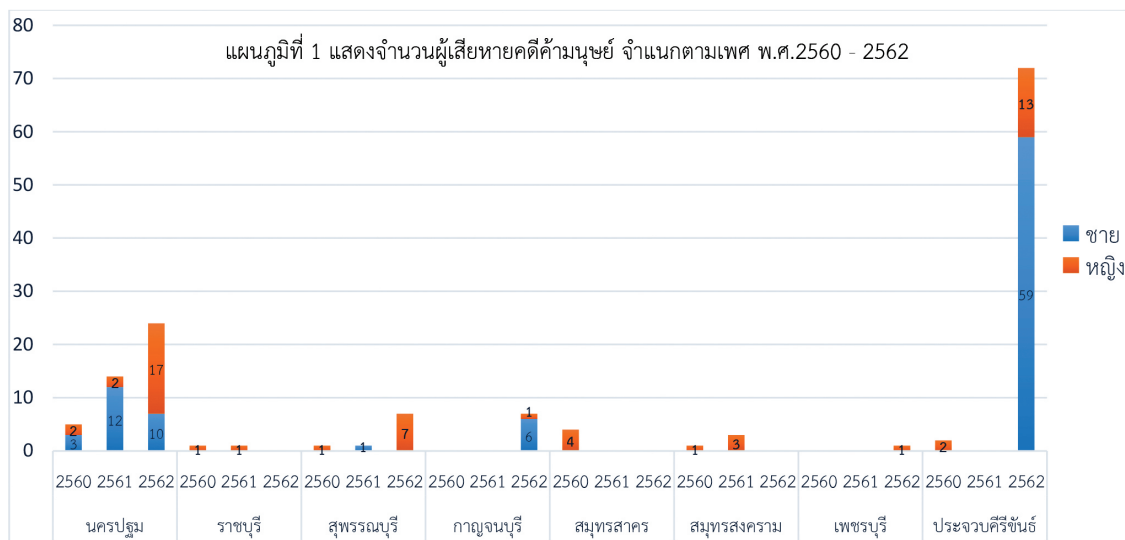
ตารางที่ 5 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : คน)

จังหวัด	เพศ	2560	2561	2562	รวมเพศ 3 ปี
นครปฐม	ชาย	3	12	10	25
	หญิง	2	2	17	21
ราชบุรี	ชาย	0	0	0	0
	หญิง	1	1	0	2
สุพรรณบุรี	ชาย	0	1	0	1
	หญิง	1	0	7	8
กาญจนบุรี	ชาย	0	0	6	6
	หญิง	0	0	1	1
สมุทรสาคร	ชาย	0	0	0	0
	หญิง	4	0	0	4
สมุทรสงคราม	ชาย	0	0	0	0
	หญิง	1	3	0	4
เพชรบุรี	ชาย	0	0	0	0
	หญิง	0	0	1	1
ประจวบคีรีขันธ์	ชาย	0	0	59	59
	หญิง	2	0	13	15

ที่มา : ฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT)

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์แบ่งตามเพศ ปี พ.ศ. 2560-2562 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวนทั้งสิ้น 87 คน คิดเป็นร้อยละ 59.59 และเพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 40.41 ดังแผนภูมิต้นล่าง

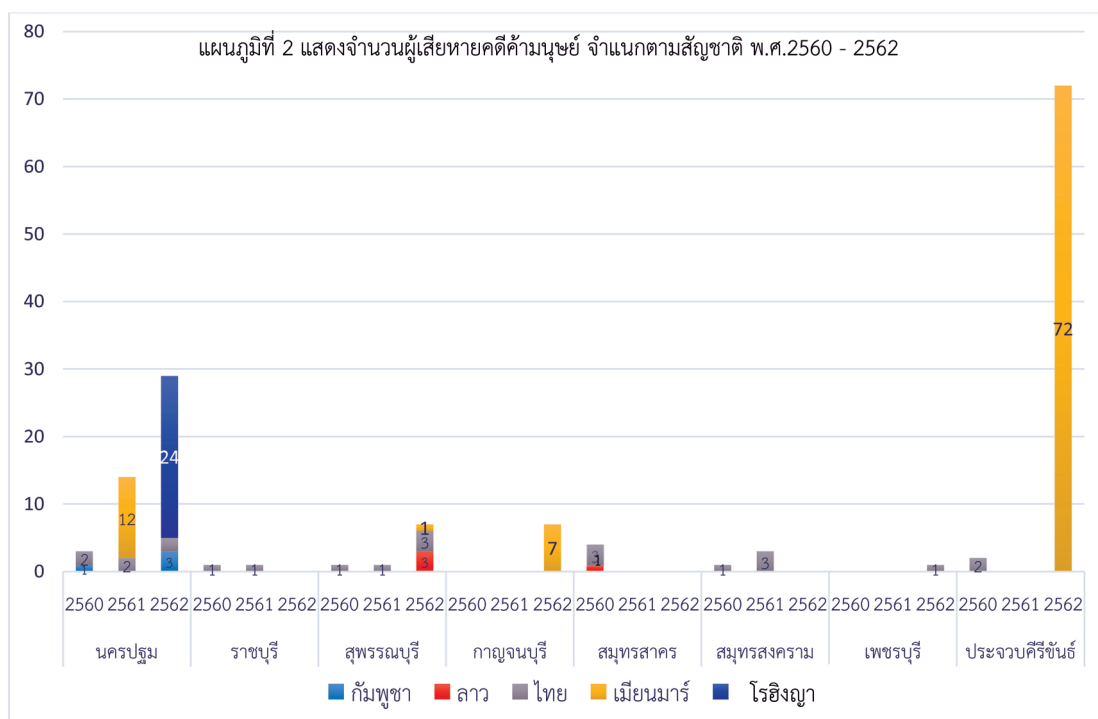
ตารางที่ 6 จำนวนผู้เสียหายคดีค้ามนุษย์ จำแนกตามสัญชาติ พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : คน)

จังหวัด	2560				2561				2562				
	กัมพูชา	ลาว	ไทย	เมียนมา	กัมพูชา	ลาว	ไทย	เมียนมา	กัมพูชา	ลาว	ไทย	เมียนมา	โรฮิงญา
นครปฐม	1	0	2	0	0	0	2	12	3	0	0	0	24
ราชบุรี	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
สุพรรณบุรี	0	0	1	0	0	0	1	0	0	3	3	1	0
กาญจนบุรี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0
สมุทรสาคร	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สมุทรสงคราม	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
เพชรบุรี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
ประจวบคีรีขันธ์	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	72	0
รวมสัญชาติ	1	1	10	0	0	0	7	12	3	3	4	80	24

ที่มา : ฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT)

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์แบ่งตามสัญชาติ ปี พ.ศ. 2560-2562 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จำนวนทั้งสิ้น 92 คน รองลงมาสัญชาติโรฮิงญา จำนวน 24 คน ส่วนสัญชาติกัมพูชา และสัญชาติลาวมีน้อยที่สุด จำนวน 8 คน

ตารางที่ 7 จำนวนผู้ต้องหาคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : คน)

จังหวัด	2560	2561	2562	รวม 3 ปี
นครปฐม	4	5	17	26
ราชบุรี	3	1	0	4
สุพรรณบุรี	1	2	10	13
กาญจนบุรี	0	0	1	1
สมุทรสาคร	6	0	0	6
สมุทรสงคราม	1	5	0	6
เพชรบุรี	0	0	7	7
ประจวบคีรีขันธ์	2	0	27	29

ที่มา : ฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT)

ผู้ต้องหาจากการคัดแยกเหยื่อการค้ามนุษย์ ปี พ.ศ. 2560-2562 พบว่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผู้ต้องหาจากการค้ามนุษย์มากที่สุด จำนวน 29 คน รองลงมาเป็นจังหวัดนครปฐม 26 คน ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนผู้ต้องหาที่น้อยที่สุด คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1 คน

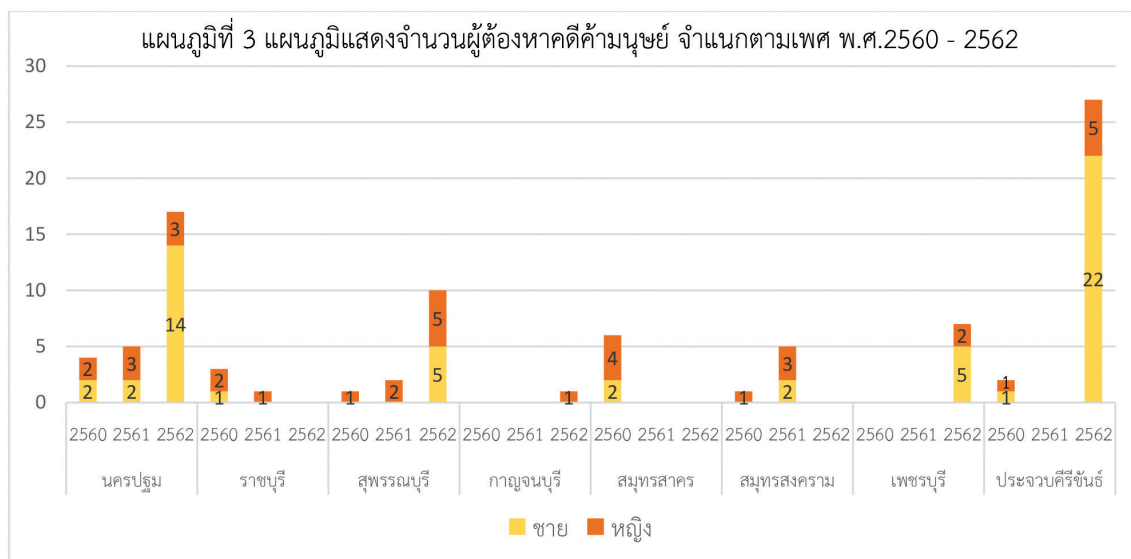
ตารางที่ 8 จำนวนผู้ต้องหาคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : คน)

จังหวัด	เพศ	2560	2561	2562	รวมเพศ 3 ปี
นครปฐม	ชาย	2	2	14	18
	หญิง	2	3	3	8
ราชบุรี	ชาย	1	0	0	1
	หญิง	2	1	0	3
สุพรรณบุรี	ชาย	0	0	5	5
	หญิง	1	2	5	8
กาญจนบุรี	ชาย	0	0	0	0
	หญิง	0	0	1	1
สมุทรสาคร	ชาย	2	0	0	2
	หญิง	4	0	0	4
สมุทรสงคราม	ชาย	0	2	0	2
	หญิง	1	3	0	4
เพชรบุรี	ชาย	0	0	5	5
	หญิง	0	0	2	2
ประจวบคีรีขันธ์	ชาย	1	0	22	23
	หญิง	1	0	5	6

ที่มา : ฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT)

ผู้ต้องหาจากการค้ามนุษย์แบ่งตามเพศ ปี พ.ศ. 2560-2562 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวนทั้งสิ้น 56 คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 และเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.13 ดังแผนภูมิด้านล่าง

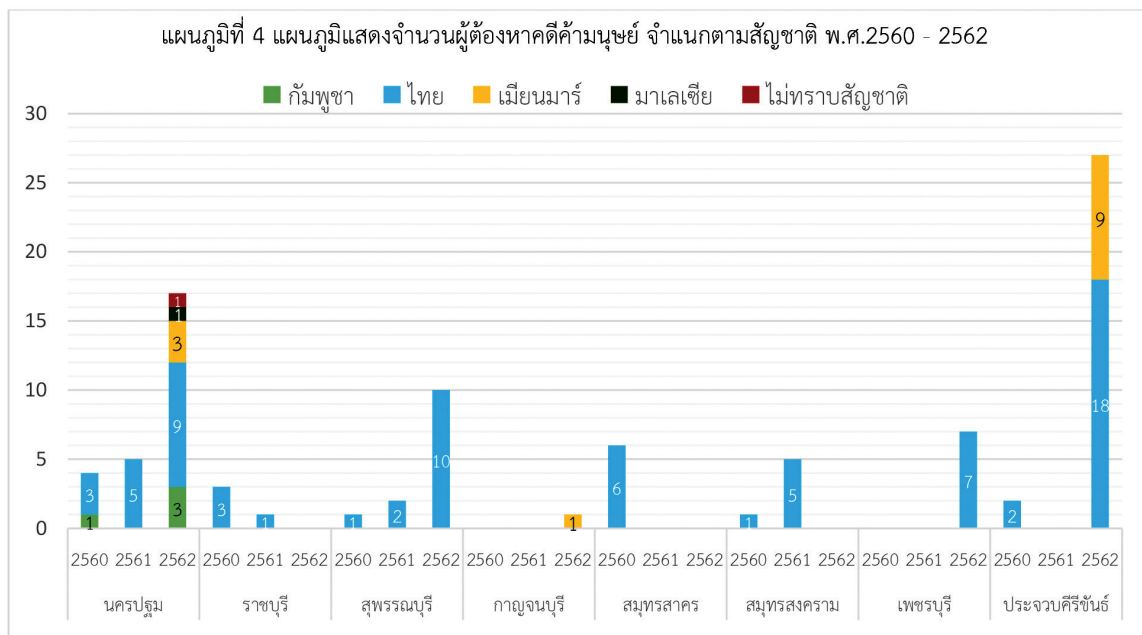
ตารางที่ 9 จำนวนผู้ต้องหาคดีค้ามนุษย์ จำแนกตามสัญชาติ พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : คน)

จังหวัด	2560		2561	2562				
	กัมพูชา	ไทย	ไทย	กัมพูชา	ไทย	เมียนมา	มาเลเซีย	ไม่ทราบสัญชาติ
นครปฐม	1	3	5	3	9	3	1	1
ราชบุรี	0	3	1	0	0	0	0	0
สุพรรณบุรี	0	1	2	0	10	0	0	0
กาญจนบุรี	0	0	0	0	0	1	0	0
สมุทรสาคร	0	6	0	0	0	0	0	0
สมุทรสงคราม	0	1	5	0	0	0	0	0
เพชรบุรี	0	0	0	0	7	0	0	0
ประจวบคีรีขันธ์	0	2	0	0	18	9	0	0
รวมสัญชาติ	1	16	13	3	44	13	1	1

ที่มา : ฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT)

ผู้ต้องหาจากการค้ามนุษย์จำแนกตามสัญชาติ ปี พ.ศ. 2560-2562 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสัญชาติไทย จำนวนทั้งสิ้น 73 คน รองลงมาสัญชาติสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จำนวน 13 คน ส่วนสัญชาติกัมพูชามีจำนวนน้อยที่สุด 4 คน นอกจากนี้ยังเป็นสัญชาติมาเลเซีย จำนวน 1 คน และไม่พบสัญชาติ จำนวน 1 คน

ตารางที่ 10 จำนวนคดีการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : คดี)

จังหวัด	2560	2561	2562	รวม 3 ปี
นครปฐม	4	3	2	9
ราชบุรี	1	1	0	2
สุพรรณบุรี	1	1	6	8
กาญจนบุรี	0	0	2	2
สมุทรสาคร	4	0	0	4
สมุทรสงคราม	1	3	0	4
เพชรบุรี	0	0	1	1
ประจวบคีรีขันธ์	1	0	3	4

ที่มา : ฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT)

หมายเหตุ : จำนวนคดี หมายถึง จำนวนคดีในชั้นพนักงานสอบสวน

จำนวนคดีการค้ามนุษย์ ปี พ.ศ. 2560-2562 พบว่า จังหวัดนครปฐม มีจำนวนคดีมากที่สุด จำนวน 9 คดี รองลงมา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 8 คดี ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนคดีการค้ามนุษย์น้อยที่สุด คือ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1 คดี

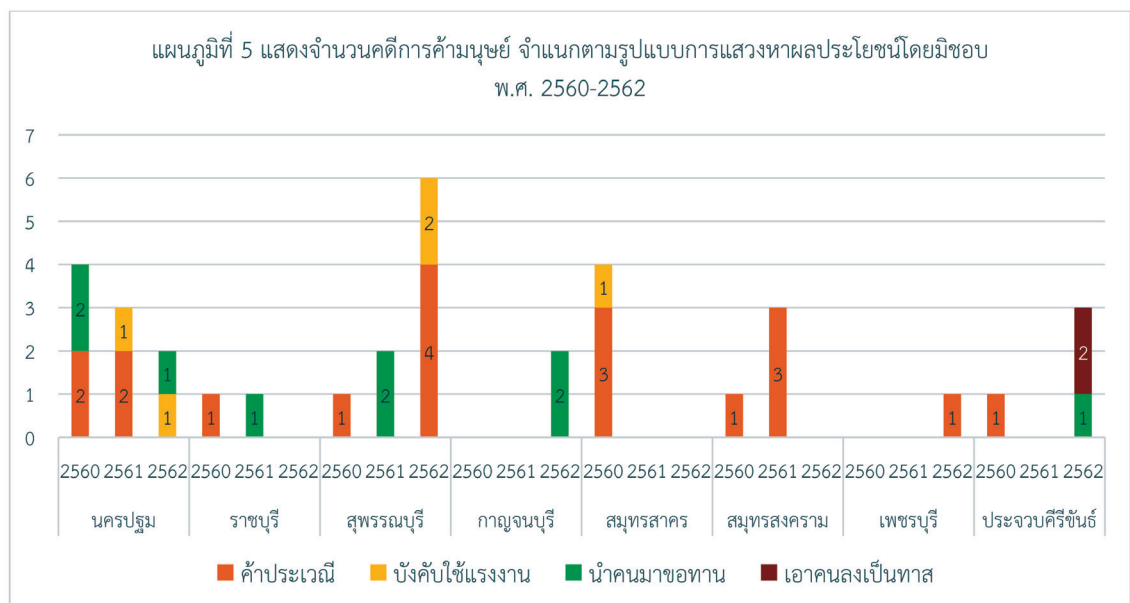
ตารางที่ 11 จำนวนคดีการค้ามนุษย์ จำแนกตามรูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : คดี)

จังหวัด	2560			2561			2562			
	ค้าประเวณี	บังคับใช้แรงงาน	นำคนมาขอตาน	ค้าประเวณี	บังคับใช้แรงงาน	นำคนมาขอตาน	ค้าประเวณี	บังคับใช้แรงงาน	ขูดรีด	เอาคนลงเป็นทาส
นครปฐม	2	0	2	2	1	0	0	1	1	0
ราชบุรี	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
สุพรรณบุรี	1	0	0	0	0	2	4	2	0	0
กาญจนบุรี	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
สมุทรสาคร	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0
สมุทรสงคราม	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0
เพชรบุรี	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
ประจวบคีรีขันธ์	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
รวมคดี	9	1	2	5	1	3	5	3	4	2

ที่มา : ฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT)

รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากการค้ามนุษย์ ปี พ.ศ.2560-2562 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบการค้าประเวณีมากที่สุด จำนวน 19 คดี รองลงมา คือ บังคับใช้แรงงานและนำคนมาขอตาน จำนวนละ 5 คดี ส่วนรูปแบบเอาคนลงเป็นทาสน้อยที่สุด จำนวน 2 คดี

ตารางที่ 12 จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ. 2560–2562

(หน่วย : คน)

จังหวัด	2560	2561	2562
นครปฐม	111,035	138,892	209,264
ราชบุรี	27,956	20,735	50,489
สุพรรณบุรี	9,253	9,203	17,432
กาญจนบุรี	15,786	14,485	29,329
สมุทรสาคร	220,571	190,020	247,915
สมุทรสงคราม	10,712	5,484	12,103
เพชรบุรี	16,008	16,966	19,283
ประจวบคีรีขันธ์	32,140	17,938	30,481

ที่มา : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน

แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พบว่า ปัจจุบันจังหวัดที่มีแรงงานต่างด้าวมากที่สุด อยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 247,915 คน รองลงมาจังหวัดนครปฐม จำนวน 209,264 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 50,489 คน ทั้งนี้จากข้อมูล 3 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2561 พบว่า จำนวนแรงงานต่างด้าว จากปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด ในปี พ.ศ. 2562

ตารางที่ 13 จำนวนเรือประมงที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ ทำการประมงในพื้นที่ พ.ศ.2560–2562

(หน่วย : ลำ)

จังหวัด	2560	2561	2562
นครปฐม	-	-	-
ราชบุรี	-	-	-
สุพรรณบุรี	-	-	-
กาญจนบุรี	-	-	-
สมุทรสาคร	662	880	905
สมุทรสงคราม	572	1,044	1,082
เพชรบุรี	559	1,262	1,236
ประจวบคีรีขันธ์	473	1,152	1,171

ที่มา : กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรือประมงในเขตพื้นที่ สสว.3 พบเฉพาะกลุ่มจังหวัดที่มีภูมิศาสตร์ติดทะเลอ่าวไทย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยพบว่า จังหวัดที่มีเรือประมงมากที่สุด คือ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 1,236 ลำ รองลงมาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1,171 ลำ ส่วนจังหวัดสมุทรสาครคือจังหวัดที่มีจำนวนเรือประมงน้อยที่สุด จำนวน 905 ลำ จากสถิติ 3 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2561 พบว่า ทุกจังหวัดมีจำนวนเรือประมงเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 14 จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. 2535 ปี พ.ศ. 2560-2562

(หน่วย : แห่ง)

จังหวัด	2560	2561	2562
นครปฐม	3,396	3,493	3,671
ราชบุรี	1,875	1,915	1,982
สุพรรณบุรี	1,205	1,200	1,299
กาญจนบุรี	1,675	1,702	1,747
สมุทรสาคร	6,191	6,557	6,918
สมุทรสงคราม	315	330	338
เพชรบุรี	772	782	817
ประจวบคีรีขันธ์	710	731	746

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 พบมากที่สุด คือ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 6,918 แห่ง รองลงมาจังหวัดนครปฐม 3,671 แห่ง และจังหวัดราชบุรี จำนวน 1,982 แห่ง จากสถิติ 3 ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2561 พบว่า ทุกจังหวัดมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 15 จำนวนโรงแรมและสถานบริการ

(หน่วย : แห่ง)

จังหวัด	โรงแรม	สถานบริการ
นครปฐม	66	18
ราชบุรี	285	9
สุพรรณบุรี	143	25
กาญจนบุรี	519	17
สมุทรสาคร	148	148
สมุทรสงคราม	295	1
เพชรบุรี	428	16
ประจวบคีรีขันธ์	949	8

ที่มา : สำนักงานสถิติ 2561, กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย 2562

จำนวนโรงแรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 พบมากที่สุด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 949 แห่ง รองลงมาจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 519 แห่ง โดยจังหวัดนครปฐมมีจำนวนโรงแรมน้อยที่สุด จำนวน 66 แห่ง ส่วนจำนวนสถานบริการ พบว่า จังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนสถานบริการมากที่สุด จำนวน 148 แห่ง รองลงมาจังหวัดสุพรรณบุรี 25 แห่ง และจังหวัดที่มีจำนวนสถานบริการน้อยที่สุด คือ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 1 แห่ง

ตารางที่ 16 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง

จังหวัด	รายได้เฉลี่ย (เดือน/ ครัวเรือน)	ค่าใช้จ่าย (เดือน/ ครัวเรือน)	หนี้สิน (ครัวเรือน)	รายได้ ต่อหัว (GDP)	จำนวน คนจน	อัตรา การว่างงาน
นครปฐม	32,760.69	24,962.41	75,904.34	308,167	24,600	4,320
ราชบุรี	33,622.28	22,833.63	255,929.54	214,742	91,500	6,985
สุพรรณบุรี	20,440.57	14,244.50	45,861.04	100,595	145,900	759
กาญจนบุรี	20,564.74	20,738.75	157,164.45	121,570	12,000	1,885
สมุทรสาคร	25,446.01	20,573.08	104,677.28	411,326	52,000	2,961
สมุทรสงคราม	30,182.85	18,755.08	130,743.39	114,990	13,800	593
เพชรบุรี	27,232.09	20,207.39	226,174.50	143,460	32,800	2,168
ประจวบคีรีขันธ์	28,466.60	23,513.15	160,756.74	198,434	34,600	658

ที่มา : รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน 2560 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน 2561 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 2560 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร 2560, จำนวนคนจน 2561, อัตราการว่างงาน 2562 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

บทที่ 3

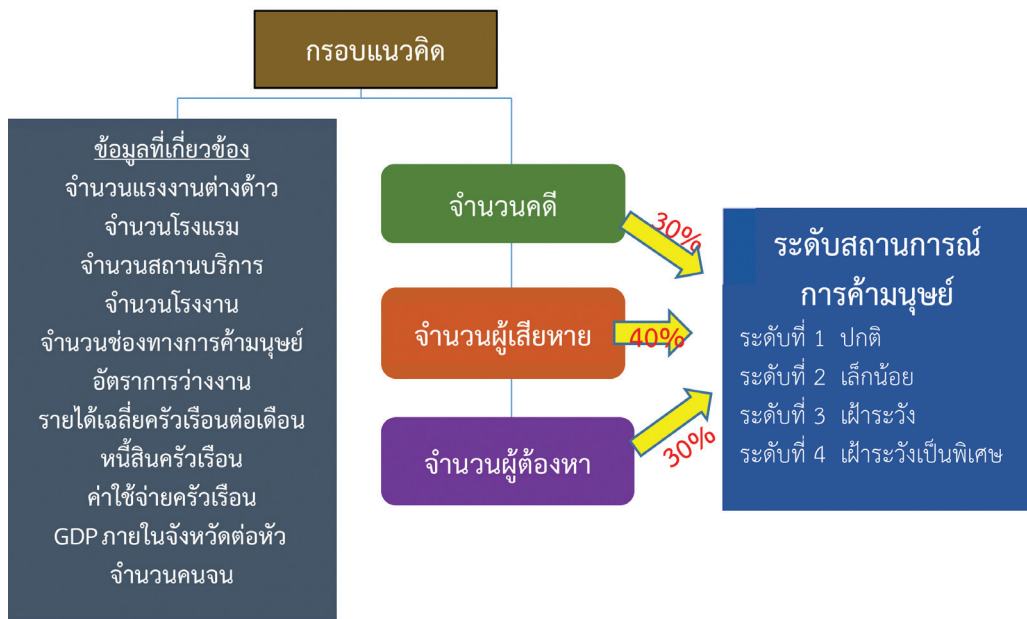
บทวิเคราะห์การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์

3.1 แนวคิดการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์

3.1.1 กรอบแนวคิด

จากฐานข้อมูลสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับประเทศ ด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Olap-Eaht) ประกอบด้วย จำนวนคดี จำนวนผู้เสียหาย จำนวนผู้ต้องหา และข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จำนวนแรงงานต่างด้าว จำนวนโรงแรม จำนวนสถานบริการ จำนวนโรงงาน จำนวนช่องทางการค้ามนุษย์ อัตราการว่างงาน รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน หนี้สินครัวเรือน ค่าใช้จ่ายครัวเรือน GDP ภายในจังหวัด และจำนวนคนจน นำมาจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัด (Grouping) ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 7 กรอบแนวคิดการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์

3.1.2 เครื่องมือ

สถิติในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด ที่อยู่ในรูปของข้อมูลในมาตราอันตรภาคหรืออัตราส่วน และ สเปียร์แมน (Spearman rank correlation coefficient) ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร หรือ ข้อมูล 2 ชุด โดยตัวแปรอยู่ในรูปของข้อมูลในมาตราจัดอันดับ (Ordinal scale) และหาขนาดความสัมพันธ์ใช้ Odds ratio (OR) ตามกรอบการวิเคราะห์และเกณฑ์การให้คะแนนด้านล่าง

การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง -1 ถึง 1
2. ค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
3. ค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย หรือไม่มีเลย
4. เกณฑ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

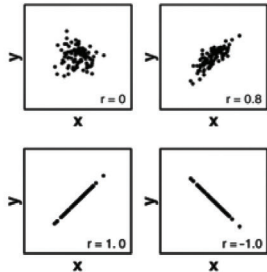
0.90 - 1.00 มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

0.70 - 0.90 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

0.50 - 0.70 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

0.30 - 0.50 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

0.00 - 0.30 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

5. เครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ +,- บอกถึงทิศทางของความสัมพันธ์
6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมาย + หมายถึงการมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน (ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูงอีกตัวหนึ่งจะมีค่าสูงไปด้วย)
7. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเครื่องหมาย - หมายถึงการมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางตรงกันข้าม (ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะมีค่าต่ำ)

3.1.3 เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ แบ่งเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย

ระดับปกติ	0.00 - 0.50
เล็กน้อย	0.50 - 0.75
เฝ้าระวัง	0.75 - +1.5IR
เฝ้าระวังเป็นพิเศษ	+1.5IR

	P1	P50	P75	extreme
outlier				
ค่าคะแนน	①	②	③	④
อัตราส่วนจำนวนคดี	0	1.3300	3.1650	6.9070
อัตราส่วนจำนวนผู้ต้องหา	0	2.6667	7.0000	16.0000
อัตราส่วนจำนวนผู้เสียหาย	0	2.3330	11.8330	28.5830

เกณฑ์การให้ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์

ปกติ	เกิดการกระทำการค้ามนุษย์ในพื้นที่น้อยมาก	P50
เล็กน้อย	เกิดการกระทำการค้ามนุษย์ในพื้นที่น้อย	P75
เฝ้าระวัง	เกิดการกระทำการค้ามนุษย์ในพื้นที่มาก ต้องมีการเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด	P75-1.5IR
เฝ้าระวังเป็นพิเศษ	เกิดการกระทำการค้ามนุษย์ในพื้นที่มากที่สุด ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน	Max

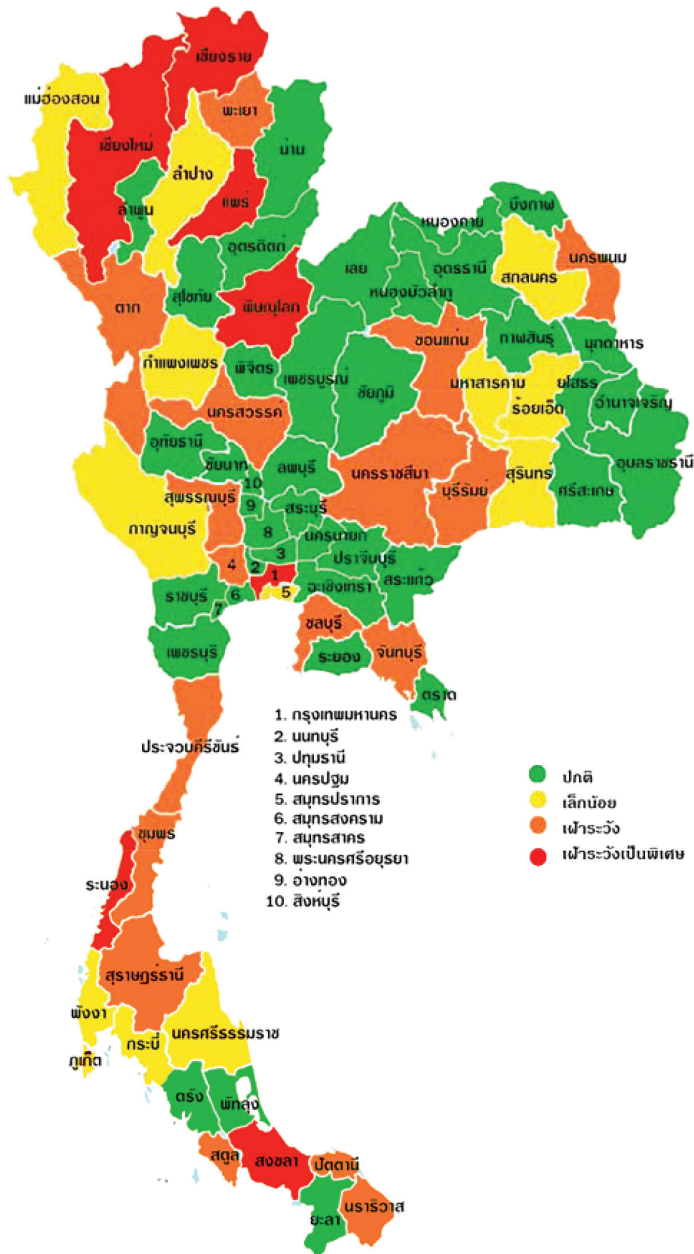
3.2 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์

3.2.1 การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ประเทศไทย

การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์พิจารณาจากการนำผลการวิเคราะห์สถิติถดถอย ประกอบด้วย ข้อมูลสถานการณ์การค้ามนุษย์ 3 ด้าน ได้แก่ จำนวนคดี จำนวนผู้เสียหาย จำนวนผู้ต้องหา (ค่าน้ำหนัก 30:30:40) โดยมีเกณฑ์การให้ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์	จำนวนคดี	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนผู้เสียหาย	
ปกติ (1 คะแนน)	0.000 - 1.333	0.000 - 2.667	0.000 - 2.333	
เล็กน้อย (2 คะแนน)	1.334 - 3.165	2.668 - 7.000	2.334 – 11.833	
เฝ้าระวัง (3 คะแนน)	3.166 - 6.907	7.001 – 16.000	11.834 – 28.583	
เฝ้าระวังเป็นพิเศษ (4 คะแนน)	มากกว่า 6.907	มากกว่า 16.000	มากกว่า 28.583	
คะแนนรวม (4 คะแนน)	0.00 – 1.00	1.01 – 2.00	2.01 - 3.00	3.01-4.00
ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์	(ปกติ)	(เล็กน้อย)	(เฝ้าระวัง)	(เฝ้าระวังเป็นพิเศษ)

ภาพที่ 8 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทย

สถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทย รวม 77 จังหวัด พบว่ามี 24 จังหวัด (ร้อยละ 31.17) ที่ไม่เกิดสถานการณ์การค้ามนุษย์ จังหวัดที่อยู่ในเกณฑ์ปกติและเล็กน้อยจำนวน 54 จังหวัด (ร้อยละ 70.13) จังหวัดที่ต้องเฝ้าระวังจำนวน 17 จังหวัด (ร้อยละ 22.08) และจังหวัดที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษจำนวน 6 จังหวัด (ร้อยละ 7.79) โดยเป็นจังหวัดในภาคเหนือ 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และลำปาง ภาคใต้ 2 จังหวัด ได้แก่ ระนอง และสงขลา และกรุงเทพมหานคร

3.2.2 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3

ภาพที่ 9 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3

จากสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับประเทศ เมื่อพิจารณาสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 รวม 8 จังหวัด ประกอบด้วย นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 10.38 ของประเทศ พบว่า ไม่มีจังหวัดที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ ส่วนจังหวัดที่อยู่ในเกณฑ์ปกติมีจำนวน 4 จังหวัด (ร้อยละ 50) ได้แก่ ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และเพชรบุรี จังหวัดที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์เล็กน้อยมีจำนวน 1 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี (ร้อยละ 12.5) และจังหวัดที่ต้องเฝ้าระวัง (ร้อยละ 37.5) มีจำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ดังตารางการหาดำด้านล่าง

ตารางที่ 17 ผลการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ ในเขตพื้นที่ สสว.3

จังหวัด	ตัวชี้วัด			ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์
	จำนวนคดี	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนผู้เสียหาย	
นครปฐม (คะแนน)	9 (0.4095)	26 (1.2000)	46 (1.1622)	เฝ้าระวัง (2.7717)
ราชบุรี (คะแนน)	2 (0.0000)	4 (0.0000)	2 (0.0000)	ปกติ (0.0000)
สุพรรณบุรี (คะแนน)	8 (0.8273)	13 (0.6948)	9 (0.5965)	เฝ้าระวัง (2.1185)
กาญจนบุรี (คะแนน)	2 (0.4095)	1 (0.1125)	7 (0.5965)	เล็กน้อย (1.1185)
สมุทรสาคร (คะแนน)	4 (0.0000)	6 (0.0000)	4 (0.0000)	ปกติ (0.0000)
สมุทรสงคราม (คะแนน)	4 (0.0000)	6 (0.0000)	4 (0.0000)	ปกติ (0.0000)
เพชรบุรี (คะแนน)	1 (0.2256)	7 (0.6000)	1 (0.1714)	ปกติ (0.9970)
ประจวบคีรีขันธ์ (คะแนน)	4 (0.5730)	29 (1.2000)	74 (1.6000)	เฝ้าระวัง (3.3730)
ค่าคะแนนเฉลี่ยภาพรวมประเทศ	3.8743	7.9740	18.7259	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมประเทศ	11.2389	21.8330	28.8512	
ค่ามัธยฐานคะแนนเฉลี่ยภาพรวมประเทศ	1.3300	2.6667	2.3333	
ค่าพิสัยภาพรวมประเทศ	95.3300	183.3300	189.0000	

- การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะการค้ามนุษย์กับระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์จากระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 ข้างต้น นำมาวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานะของจังหวัดระหว่างจังหวัดที่เป็นต้นทาง และจังหวัดที่ไม่เป็นต้นทางว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัดที่มีระดับปกติและเล็กน้อย กับ จังหวัดที่ต้องเฝ้าระวัง ดังนี้

ระดับสถานการณ์/ สถานะจังหวัด	ปกติ/เล็กน้อย	เฝ้าระวัง	รวม
เป็นจังหวัดต้นทาง	2 (ราชบุรี กาญจนบุรี)	1 (ประจวบคีรีขันธ์)	3
ไม่เป็นจังหวัดต้นทาง	3 (สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี)	2 (นครปฐม สุพรรณบุรี)	5

อัตราเสี่ยงสัมพัทธ์ Relative Risk (RR)			
ระดับสถานการณ์/ จังหวัดต้นทาง	ปกติ/เล็กน้อย	เฝ้าระวัง	รวม
เป็นจังหวัดต้นทาง	2	1	3
ไม่เป็นจังหวัดต้นทาง	3	2	5
Relative Risk (RR) =	2/2+1		= 1.1
	3/3+2		

RR > 1 ระดับสถานการณ์ปกติ/เล็กน้อยของจังหวัดเป็นต้นทางมีโอกาสสูงกว่าจังหวัดไม่เป็นต้นทาง

RR < 1 ระดับสถานการณ์ปกติ/เล็กน้อยของจังหวัดไม่เป็นต้นทางมีโอกาสสูงกว่าจังหวัดเป็นต้นทาง

RR = 1 ระดับสถานการณ์ปกติ/เล็กน้อยมีโอกาสใกล้เคียงกัน

จากตารางแสดงให้เห็นว่า จังหวัดที่มีระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ปกติ/เล็กน้อยและมีสถานะเป็นจังหวัดต้นทางด้วย มีโอกาสเกิดการค้ามนุษย์สูงกว่าจังหวัดที่ไม่ได้มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง ดังนั้นจังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี จึงเป็นจังหวัดที่มีโอกาสเกิดการค้ามนุษย์สูงกว่าจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และจังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง

อัตราส่วน Odds Ratio (OR)			
ระดับสถานการณ์/ จังหวัดต้นทาง	เฝ้าระวัง	ปกติ/เล็กน้อย	รวม
เป็นจังหวัดต้นทาง	1	2	3
ไม่เป็นจังหวัดต้นทาง	2	3	5
Odds Ratio (OR) =	1×3	= 0.75	
	2×2		

อัตราการของสถานการณ์ของจังหวัดต้นทางที่เฝ้าระวัง กับ ปกติ/เล็กน้อย เป็น $1/2 = 0.5$

อัตราการของสถานการณ์ของจังหวัดที่ไม่เป็นต้นทางที่เฝ้าระวัง กับ ปกติ/เล็กน้อย เป็น $2/3 = 0.66$

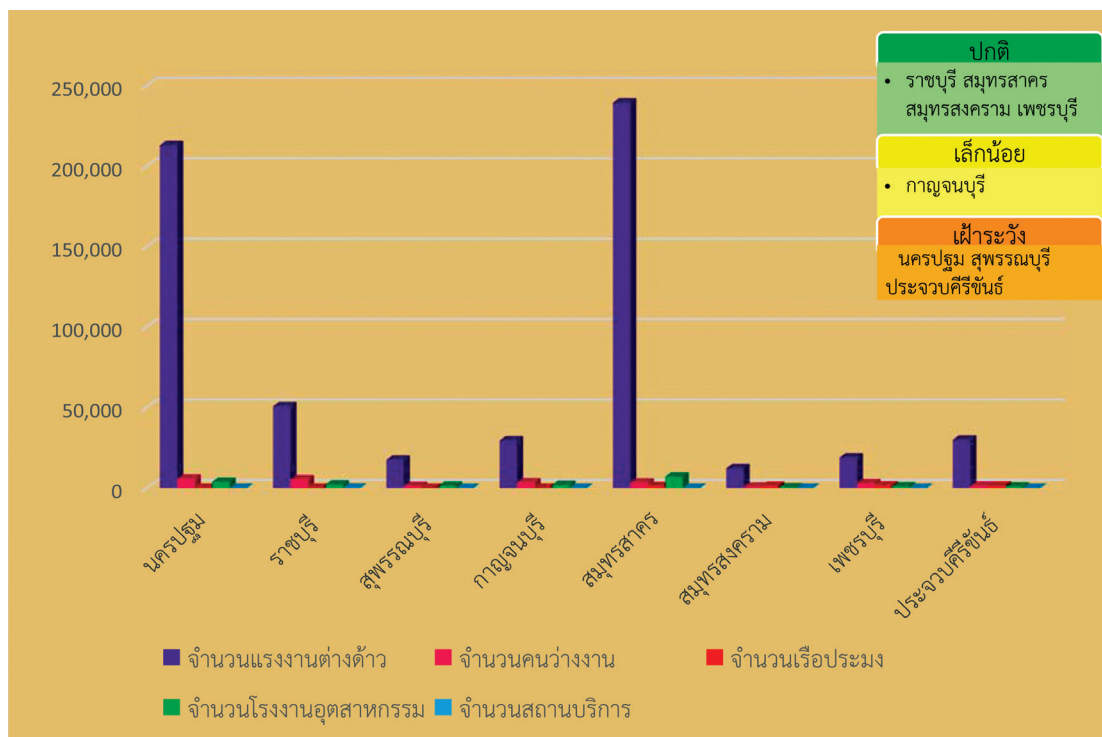
$Odds Ratio = 0.5/0.66 = 0.75$

จากอัตราส่วนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า จังหวัดที่ไม่เป็นต้นทางมีโอกาสเสี่ยงต่อการเฝ้าระวังสูงกว่าจังหวัดที่เป็นต้นทาง 0.75 เท่า หมายถึง จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี ที่เป็นจังหวัดเฝ้าระวังและไม่ได้มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง มีโอกาสเสี่ยงเกิดการค้ามนุษย์สูงกว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง เท่ากับ 0.75 เท่า

ตารางที่ 18 ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์กับสถานการณ์ด้านอื่นๆ

จังหวัด	ระดับ สถานการณ์ การค้ามนุษย์	จำนวน แรงงาน ต่างด้าว	จำนวน คนว่างงาน	จำนวน เรือประมง	จำนวน โรงงาน อุตสาหกรรม	จำนวน สถานบริการ
ราชบุรี	ปกติ	50,656	5,639	-	1,982	24
สมุทรสาคร	ปกติ	239,341	5,217	905	6,918	157
สมุทรสงคราม	ปกติ	12,166	1,035	1,082	338	5
เพชรบุรี	ปกติ	18,809	3,192	1,236	817	96
กาญจนบุรี	เล็กน้อย	29,431	3,306	-	1,747	50
นครปฐม	เฝ้าระวัง	212,829	594	-	3,671	21
สุพรรณบุรี	เฝ้าระวัง	17,432	2,772	-	1,299	67
ประจวบคีรีขันธ์	เฝ้าระวัง	29,885	1,181	1,171	746	15

แผนภูมิที่ 6 แสดงจำนวนแรงงานต่างด้าว คนว่างงาน เรือประมง โรงงานอุตสาหกรรม และสถานบริการ

จากแผนภูมิ พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 ส่วนใหญ่มีสถานการณ์แรงงานต่างด้าวมากที่สุด รองลงมา คือ คนว่างงาน และโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนสถานบริการพบว่ามีจำนวนน้อยที่สุด โดยจังหวัดสมุทรสาครที่มีแรงงานต่างด้าว โรงงานอุตสาหกรรม สถานบริการมากที่สุดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า เป็นจังหวัดที่มีระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ปกติ เช่นเดียวกับจังหวัดราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กาญจนบุรี และเพชรบุรี ที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ระดับปกติ/เล็กน้อย ซึ่งจากการตั้งข้อสังเกตพบว่า จังหวัดที่มีจำนวนแรงงานต่างด้าว จำนวนเรือประมง มากที่สุดเป็นจังหวัดที่มีระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์อยู่ในเกณฑ์ปกติ/เล็กน้อย เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นที่มีจำนวนน้อยกว่า

ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ ในเขตพื้นที่ สสว.3 อยู่ในเกณฑ์ไม่รุนแรงเมื่อเทียบกับภาคเหนือ แม้บางจังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติ/เล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 62.5 ประกอบด้วย ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี และเพชรบุรี โดยไม่พบจังหวัดที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ ส่วนจังหวัดที่อยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวัง คิดเป็นร้อยละ 37.5 ประกอบด้วย นครปฐม สุพรรณบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้จังหวัดที่เป็นทางผ่านของกระบวนการค้ามนุษย์มีความจำเป็นต้องเฝ้าระวังมากกว่าจังหวัดต้นทางและปลายทาง ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดนครปฐม เนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมสะดวกต่อการเคลื่อนย้าย และเป็นจุดเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคอื่นๆ หรือ กรุงเทพมหานคร รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังพบว่า รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์จากกระบวนการค้ามนุษย์ส่วนใหญ่ เป็นการค้าประเวณี ซึ่งผู้ต้องหาส่วนใหญ่เป็นสัญชาติไทย ในขณะที่เหยื่อหรือผู้เสียหายส่วนใหญ่ เป็นสัญชาติสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยสรุป ดังนี้

- จังหวัดสมุทรสาคร มีสถานะการค้ามนุษย์เป็นจังหวัดทางผ่าน และปลายทาง ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแรงงานต่างด้าว โรงงานอุตสาหกรรม และสถานบริการ มากที่สุดในเขตพื้นที่ สสว.3 แต่มีจำนวนเรือประมงน้อยที่สุดในจังหวัดติดทะเล โดยเป็นจังหวัดที่มีระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเกณฑ์ปกติ หากพิจารณาจากองค์ประกอบด้านจำนวนการคัดแยกเหยื่อเทียบกับจำนวนคดีการค้ามนุษย์ ย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) พบว่า มีการคัดแยกเหยื่อ จำนวน 24 ครั้ง เป็นคดีการค้ามนุษย์ 4 คดี โดยในปี พ.ศ.2561- พ.ศ.2562 ไม่พบคดีการค้ามนุษย์ ซึ่งปัจจัยด้านแรงงานต่างด้าวและด้านอื่นๆ อาจจะไม่ใช่ว่าปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดการค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร

- จังหวัดราชบุรี แม้จะมีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนไทย-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และมีสถานะครบ 3 สถานะ ได้แก่ ต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง แต่ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์อยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยจากสถิติย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) พบว่า มีคดีการค้ามนุษย์ จำนวน 2 คดี จากจำนวนการคัดแยกเหยื่อทั้งสิ้น 7 ครั้ง โดยในปี พ.ศ.2562 ไม่มีคดีการค้ามนุษย์ และปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น จำนวนแรงงานต่างด้าว จำนวนคนว่างงาน จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม อาจจะไม่ได้เป็นปัจจัยเสี่ยงในการค้ามนุษย์ ในขณะที่สถานบริการอาจเป็นสถานที่เสี่ยง เนื่องจากพบรูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าประเวณีมากที่สุด ร้อยละ 75

- จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดติดทะเลอ่าวไทย มีเรือประมงเป็นอันดับ 3 ในเขตพื้นที่ สสว.3 แต่มีจำนวนแรงงานต่างด้าว และจำนวนสถานบริการน้อยที่สุดในเขตพื้นที่ โดยมีสถานะการค้ามนุษย์เป็นจังหวัดทางผ่าน และปลายทาง จากสถิติย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) พบว่ามีจำนวนคดีการค้ามนุษย์ จำนวน 4 คดี โดยในปี พ.ศ.2562 ไม่มีคดีการค้ามนุษย์ เช่นเดียวกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสาคร จึงมีระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์อยู่ในเกณฑ์ปกติ

- จังหวัดเพชรบุรี เป็นจังหวัดติดทะเลอ่าวไทย และมีสถานะเส้นทางการค้ามนุษย์เป็นจังหวัดทางผ่าน และปลายทาง จากสถิติย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) พบว่า แม้จะมีจำนวนครั้งในการคัดแยกเหยื่อมากที่สุด จำนวน 79 ครั้ง แต่พบคดีการค้ามนุษย์ จำนวน 1 คดี ทั้งนี้จากปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น จำนวนเรือประมง และจำนวนสถานบริการ จังหวัดเพชรบุรีมีมากเป็นลำดับที่ 2 ในเขตพื้นที่ สสว.3 แต่ระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์อยู่ในเกณฑ์ปกติ เช่นเดียวกับจังหวัดสมุทรสาคร ราชบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม

- จังหวัดกาญจนบุรี มีลักษณะคล้ายกับจังหวัดราชบุรี คือ มีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนไทย-เมียนมา มีสถานะเป็นจังหวัดต้นทาง และทางผ่าน โดยสถานการณ์การค้ามนุษย์อยู่ในเกณฑ์เล็กน้อย จากสถิติย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) พบว่า มีคดีการค้ามนุษย์ จำนวน 2 คดี จากจำนวนการคัดแยกเหยื่อ 4 ครั้ง ผู้ต้องหาและผู้เสียหายสัญชาติสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาทั้งหมด เมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านอื่นๆ พบว่า จังหวัดกาญจนบุรีมีจำนวนแรงงานต่างด้าวและสถานบริการ เป็นอันดับ 4 และอัตราการว่างงานเป็นลำดับ 3 ในเขตพื้นที่ รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้ามนุษย์ส่วนใหญ่แตกต่างจากพื้นที่อื่น คือ การขูดรีด ดังนั้นถึงแม้ว่าระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์จะอยู่ในระดับเล็กน้อย แต่ควรมีการป้องกันเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานบริเวณรอยต่อชายแดน เนื่องจากพบผู้เสียหายและผู้กระทำผิดเป็นแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน

- จังหวัดนครปฐม มีสถานะเป็นเส้นทางผ่านของขบวนการการค้ามนุษย์ จากสถิติย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) พบว่า มีคดีการค้ามนุษย์ จำนวน 9 คดี จากจำนวนการคัดแยกเหยื่อ จำนวน 17 ครั้ง เมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านอื่นๆ จำนวนแรงงานต่างด้าวและจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม มีจำนวนมากเป็นลำดับที่ 2 รองจากจังหวัดสมุทรสาคร แต่มีระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์อยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวัง เนื่องจากมีสถานการณ์การค้ามนุษย์มากกว่า โดยเฉพาะเป็นเส้นทางไปยังกรุงเทพมหานคร หรือไปยังภูมิภาคอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยระบบคมนาคมที่เอื้อต่อกระบวนการเคลื่อนย้าย โดยเฉพาะพบว่ามี การแสวงหาผลประโยชน์จากกระบวนการค้ามนุษย์ในรูปแบบการขูดรีดและแรงงานข้ามชาติ ร้อยละ 65

- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดติดทะเลอ่าวไทยเช่นเดียวกับจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และจังหวัดเพชรบุรี สถานะเป็นจังหวัดต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง ของขบวนการ การค้ามนุษย์ และมีระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์อยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวังเช่นเดียวกับจังหวัดนครปฐมและ จังหวัดสุพรรณบุรี จากสถิติย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560 - พ.ศ.2562) พบว่า มีคดีการค้ามนุษย์ จำนวน 4 คดี จากจำนวนการคัดแยกเหยื่อ จำนวน 28 ครั้ง โดยมีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มากที่สุดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็นร้อยละ 50 รวมถึงผู้ต้องหาคดีค้ามนุษย์คิดเป็นร้อยละ 31.52 เมื่อพิจารณาจากข้อมูลแรงงาน ต่างด้าว มีจำนวนมากเป็นลำดับที่ 3 ในเขตพื้นที่ ซึ่งพบว่ารูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์มากที่สุด คือ การขูดรีดและการบังคับใช้งาน ร้อยละ 93 จึงควรเฝ้าระวังในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากเป็นเส้นทางผ่าน ของการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่จุดหมายปลายทางอื่น

- จังหวัดสุพรรณบุรี มีสถานะเป็นเส้นทางผ่าน และปลายทาง เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบ ด้านจำนวนครั้งในการคัดแยกเหยื่อ และจำนวนคดีการค้ามนุษย์ ย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ.2560-พ.ศ.2562) พบว่า มีการคัดแยกเหยื่อ จำนวน 8 ครั้ง และเป็นคดีค้ามนุษย์ทั้งสิ้น 8 คดี ประกอบกับปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น จำนวนสถานบริการ พบว่า เป็นสถานที่เสี่ยงจากกระบวนการค้ามนุษย์มากที่สุด เนื่องจาก มีจำนวน สถานบริการทั้งสิ้น 67 แห่ง เป็นผับ บาร์ ร้อยละ 43.30 ร้านคาราโอเกะ และ อาบ อบ นวด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 28.35 จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นสถานที่เสี่ยงต่อการเฝ้าระวังสถานการณ์การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะ การแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบการค้าประเวณี และการบังคับใช้แรงงาน

บทที่ 4

บทสรุป

4.1 บทสรุปสถานการณ์การค้ามนุษย์

การศึกษาศถานการณ์การค้ามนุษย์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาสถานการณ์การค้ามนุษย์เฉพาะในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 (สสว.3) มีจังหวัดที่รับผิดชอบในเขต จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำมาอธิบายสถานการณ์การค้ามนุษย์ในภาพรวมกลุ่มจังหวัดที่เกิดขึ้น และเป็นแนวทางหากลไกการแก้ไขหรือการป้องกันที่เหมาะสม มีกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง คือ นโยบายระหว่างประเทศ นโยบายระดับชาติ นโยบายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) นโยบายระดับจังหวัด โดยการศึกษาได้นำตัวชี้วัดที่จำเป็น ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีจำนวนไม่มาก มาวิเคราะห์เชิงสถิติหาค่าความสัมพันธ์ของชุดข้อมูล ทั้งนี้เพื่ออ้างอิงผลการศึกษาในการจัดระดับ สถานการณ์การค้ามนุษย์จังหวัด (Grouping) ซึ่งสามารถบ่งบอกทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ อาจจะสามารถค้นพบแนวโน้มสถานการณ์การค้ามนุษย์ระยะยาวไม่ได้ หรือไม่สามารถบ่งชี้ความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้ทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลหรือห้วงระยะเวลาของข้อมูล แต่รายงานฉบับนี้ก็สามารถบ่งชี้หรือ อธิบายได้ว่าสถานการณ์การค้ามนุษย์จังหวัดอยู่ในระดับใด

การวิเคราะห์ภาพรวมประเทศลงมารายจังหวัด ตัวชี้วัดที่เลือกใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ชุดข้อมูล 2 กลุ่ม คือ 1) จำนวนคดีการค้ามนุษย์ จำนวนผู้เสียหาย จำนวนผู้ต้องหา 2) ตัวชี้วัดด้านอื่นๆ ประกอบด้วย จำนวนแรงงานต่างด้าว จำนวนโรงแรม จำนวนสถานบริการ จำนวนโรงงาน จำนวนเส้นทางการค้ามนุษย์ อัตราการว่างงาน รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน หนี้สินครัวเรือน ค่าใช้จ่ายครัวเรือน GDP ภายในจังหวัดต่อหัว จำนวนคนจน รวมทั้งสิ้น 14 ตัวชี้วัด

ผลจากการศึกษาศถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี พ.ศ.2560-2562 พบว่า สถานการณ์การค้ามนุษย์อยู่ในระดับไม่รุนแรง อยู่ในเกณฑ์ปกติถึงเล็กน้อย หากพิจารณารายจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติ อาจมีบางจังหวัดอยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวัง ได้แก่ นครปฐม สุพรรณบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประเด็นที่ควรคำนึงถึงคือ จังหวัดที่มีระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ ปกติ/เล็กน้อยและมีสถานะเป็นจังหวัดต้นทางด้วย มีโอกาสเกิดการค้ามนุษย์สูงกว่าจังหวัดที่ไม่ได้มี สถานะเป็นจังหวัดต้นทางเนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง ไม่ว่าจะเป็น โคราช ข่ายถนนหรือรถไฟ และเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง จะเห็นว่าอัตราการว่างงาน ใน 3 จังหวัด มีจำนวนผู้ว่างงานน้อยสุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในเขตพื้นที่ ผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็น คนต่างด้าว ผู้ต้องหาเป็นคนไทย โดยรูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์ที่เกิดจากการบังคับใช้แรงงานน้อยกว่า

รูปแบบการขูดรีดและการค้าประเวณี อาจจะทำให้จำนวนแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการค้ามนุษย์ แต่ปัจจัยด้านสถานบริการ หรือสถานที่อื่นๆ เช่น เคสสถานอาจเป็นปัจจัยเสี่ยงมากกว่าต่อกระบวนการค้ามนุษย์

จังหวัดราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี และจังหวัดเพชรบุรี มีจำนวนแรงงานต่างด้าว โรงงานอุตสาหกรรม อัตราการว่างงาน สถานบริการ และเรือประมง มากที่สุดในเขตพื้นที่ แต่ขณะเดียวกันกลับมีสถานการณ์การค้ามนุษย์ไม่รุนแรง บางจังหวัดไม่พบคดีค้ามนุษย์ติดต่อกัน 2 ปี คือ จังหวัดสมุทรสาคร เพชรบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี จากสถิติย้อนหลัง 3 ปี พบว่า มีคดีค้ามนุษย์จำนวนทั้งสิ้น 13 คดี โดยจังหวัด 3 ใน 5 เป็นจังหวัดติดทะเลอ่าวไทย ซึ่งมีเรือประมงในพื้นที่ต่างจากจังหวัดอื่นๆ ในเขต และเมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านอื่นร่วมด้วย พบว่า แรงงานต่างด้าว อัตราการว่างงาน หรือเรือประมง อาจจะไม่ใช่ว่าปัจจัยเสี่ยงต่อกระบวนการค้ามนุษย์ในพื้นที่ อาจเป็นจำนวนสถานบริการทั้งในระบบและนอกระบบ เนื่องจากรูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นการค้าประเวณี ซึ่งพบว่าจำนวนสถานบริการของจังหวัดที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์เกณฑ์ปกติ/เล็กน้อย มีถึงร้อยละ 76 ของจำนวนสถานการณ์ทั้งหมดในเขตพื้นที่ สสว.3

4.2 จุดแข็ง/ลักษณะเด่น

จากการศึกษาจุดแข็งและลักษณะเด่นของการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 พบว่า มีจุดแข็ง 3 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านนโยบายและการประสานงาน (Policy and Coordination)

จังหวัดมีการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด รวมถึงแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำปี เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนนโยบายระดับประเทศไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ และมีการประชุมคณะอนุกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด ปีละ 2-6 ครั้ง รวมถึงการประสานการทำงานร่วมกันระหว่างคณะอนุกรรมการฯ ในรูปแบบทีมสหวิชาชีพในการคัดแยกเหยื่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ตลอดจนการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหาย

4.2.2 ด้านการป้องกัน (Prevention)

- ทีมสหวิชาชีพมีความเข้มแข็ง โดยการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระดับพื้นที่ อาทิ ทีมลาดตระเวน ทีมตรวจบูรณาการทุกระดับในจังหวัด

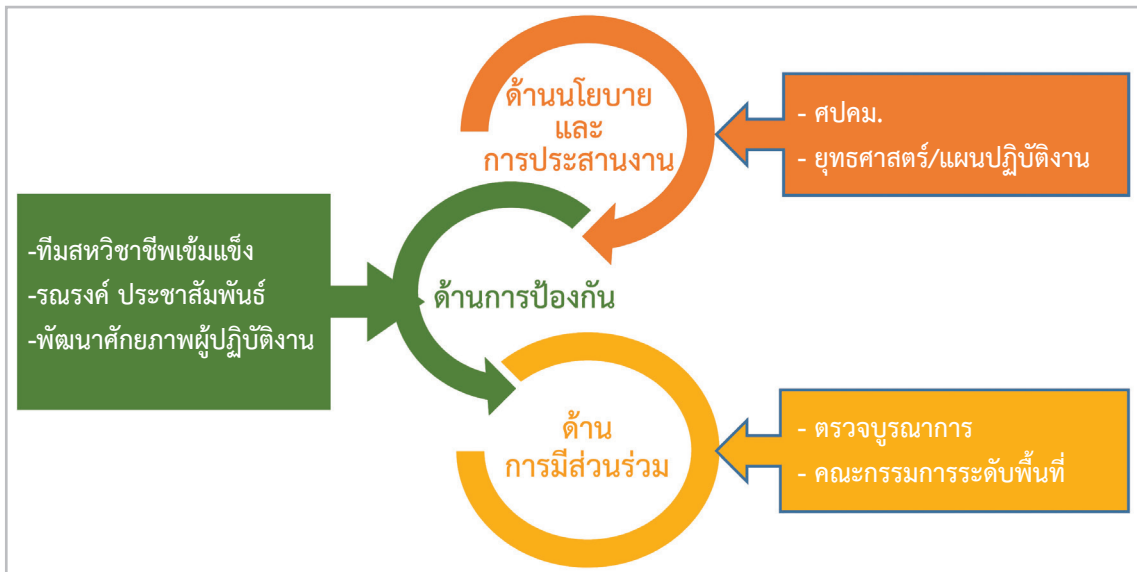
- รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ โดยการจัดโครงการ กิจกรรม สร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชน และกลุ่มเสี่ยง รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจ สถานการณ์การค้ามนุษย์ เพื่อให้ป้องกันตนเองจากกระบวนการค้ามนุษย์

- พัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน โดยการจัดอบรมให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน หรือทีมสหวิชาชีพด้านต่างๆ เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่อ เป็นต้น เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้ปฏิบัติงานเต็มประสิทธิภาพ

4.2.3 ด้านการมีส่วนร่วม (Partnership)

การมีส่วนร่วมของทีมสหวิชาชีพและภาคเครือข่ายจังหวัด ถือเป็นจุดแข็งของทุกจังหวัดในพื้นที่ สสว.3 เนื่องจากมีทีมตรวจบูรณาการร่วมกันทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น ทีมตรวจบูรณาการระดับอำเภอ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ศูนย์ควบคุมเรือเข้า-ออก ไปป์ (PIPO) ในจังหวัดติดทะเล เพื่อให้การคุ้มครองแรงงานในกิจการประมงทะเล เป็นต้น

ภาพที่ 10 จุดแข็ง และลักษณะเด่นของการปฏิบัติงานจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3

4.3 ปัญหา อุปสรรค

จากการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 พบว่า ลักษณะสำคัญของการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระบวนการคัดแยกเหยื่อ และการให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง ส่งต่อ หรือการให้คำแนะนำปรึกษาต่างๆ ดังนั้นปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานอาจมีลักษณะจำเพาะของพื้นที่ หรือข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน ดังนี้

♦ **ด้านภูมิศาสตร์** เกี่ยวกับลักษณะของพื้นที่จังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับชายแดน หรือตามแนวรอยตะเข็บชายแดน ไทย-เมียนมาร์ เนื่องจากมีเส้นทางเดินธรรมชาติหลายเส้นทาง ซึ่งสามารถลักลอบเข้ามายังประเทศไทยได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบเข้ามาของแรงงานข้ามชาติ หรือกระบวนการค้าประเวณี โดยอาจเป็นสถานะต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง ไปสู่จุดหมายปลายทางอื่น หรือภูมิภาคอื่น ทำให้แรงงานข้ามชาติลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์เอื้อต่อการเคลื่อนย้ายแรงงาน

- ♦ **ด้านการปฏิบัติงาน** ส่วนใหญ่พบปัญหาการขาดแคลนล่ามในการปฏิบัติงานคัดแยกเหยื่อจากการค้ามนุษย์ เนื่องจากบางครั้งจำนวนผู้เข้ารับการคัดแยกเหยื่อในกรณีแรงงานต่างด้าวมีจำนวนมาก ในขณะที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรู้ความสามารถด้านภาษา หรือจำนวนล่ามมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้การคัดแยกเหยื่อมีความล่าช้า ส่งผลให้ระยะเวลาในการคัดแยกเหยื่อนานมากขึ้น

- ♦ **ด้านการดำเนินคดี** อาจเป็นลักษณะของการสืบสวนไปถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังของกระบวนการค้ามนุษย์อย่างแท้จริง หรือลักษณะเครือข่ายของกระบวนการค้ามนุษย์มีความซับซ้อน และปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ จึงทำกระบวนการสืบสวน สอบสวนอันได้มาซึ่งข้อเท็จจริงมีความสลับซับซ้อนและจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินคดีนานมากขึ้น

- ♦ **ด้านระบบข้อมูล** ระบบฐานข้อมูลการค้ามนุษย์ยังครอบคลุมและจำกัดการเข้าถึง รวมทั้งขาดการบูรณาการ การเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้การได้มาซึ่งข้อมูลไม่ทันต่อสถานการณ์ ล่าช้า หรือเกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

- ♦ **ด้านผู้เสียหาย** เนื่องจากรูปแบบการค้ามนุษย์มีลักษณะซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ จึงทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในปัจจุบันเป็นกลุ่มเด็ก/เยาวชน ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อกระบวนการค้าประเวณีเพิ่มมากขึ้น หรือเป็นกลุ่มเปราะบาง หรือแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ทำให้การให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองต้องได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ซึ่งพบว่าบางจุดยังเป็นปัญหา หรือไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น การส่งต่อรายกรณี การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย เป็นต้น

- ♦ **ด้านบุคลากร** บุคลากรที่เป็นลูกจ้างกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มักจะสับเปลี่ยนหมุนเวียนบ่อย เนื่องจากความไม่มั่นคงและขาดความเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพ จึงทำให้ลาออก ทำให้เกิดผลกระทบในการปฏิบัติงาน และอาจต้องใช้ระยะเวลาในการสอนงาน หรือการปฐมนิเทศคนใหม่ ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง ไม่มีประสิทธิภาพ

4.4 ข้อเสนอแนะ

4.4.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) **ระบบฐานข้อมูลจังหวัด** จัดให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลการค้ามนุษย์ในระดับพื้นที่หรือระดับจังหวัด โดยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลจำเป็นของภาคีเครือข่าย หรือ ศปค. เพื่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น การวางแผนการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การดำเนินคดีการค้ามนุษย์ การให้ความคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ เป็นต้น

- 2) **การติดตามและประเมินผลจังหวัด** จัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในระดับจังหวัด หรือภาคีเครือข่ายที่ขอเงินสนับสนุนจากกองทุนต่อต้านการค้ามนุษย์โดยกำหนดให้มีการติดตาม 2 ระยะ คือ 1) ระหว่างการดำเนินงาน อาจจะเป็นรูปแบบการรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานผ่าน google form

หรือ application เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการรายงาน หรือการดึงข้อมูลในระบบนำไปใช้ต่อ และ 2) การรายงานหลังจากการปฏิบัติงาน ในรูปแบบการถอดบทเรียน ค้นหาปัญหา อุปสรรค ต่อการปฏิบัติงาน ในบริบทของพื้นที่ และนำข้อเสนอมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาของพื้นที่ต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติงาน ในระดับจังหวัดได้รับการแก้ไขตรงจุดเหมาะกับบริบทของพื้นที่ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) **รูปแบบการจัดทำรายงาน** จัดให้มีรูปแบบการจัดทำรายงานประจำปีระดับจังหวัด ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดมาตรฐานการจัดทำรายงาน การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอ ข้อมูลให้มีความน่าสนใจ ถูกต้อง ทันต่อสถานการณ์ เพื่อสามารถนำข้อมูลไปเผยแพร่และนำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์ระดับพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

4) **การสนับสนุนล่าม** จัดให้มีระบบการสนับสนุนล่ามให้เพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่ เช่น การอบรมล่ามให้แก่เจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต่อการคัดแยกเหยื่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่ออย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และรับสมัครขึ้นทะเบียนล่ามอาสา ในพื้นที่โดยกำหนดมาตรฐานอาสาสมัครล่าม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง

4.4.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) ด้านนโยบายและการประสานงาน (Policy and Coordination)

- **บูรณาการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์จังหวัด** จัดให้มีการจัดทำแผนบูรณาการ จากการศึกษา พบว่า แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์จังหวัดโดยส่วนใหญ่ยังขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน หรือ คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปปม.) ในการจัดทำแผนรูปแบบ One Plan เนื่องจากแผนปัจจุบันยังเป็นลักษณะของการรวบรวมแผนของหน่วยงานต่างๆ เท่านั้น แต่ยังขาดการบูรณาการทำงานร่วมกัน อย่างแท้จริง โดยอาจจะกำหนดเป้าหมายในการทำงานของจังหวัดร่วมกัน หน่วยงานภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการวางแผนและการปฏิบัติงาน กำหนดให้มีเจ้าภาพหลัก หรือหน่วยงานหลัก และหน่วยงาน สนับสนุนในแผนงาน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับจังหวัด

2) ด้านการป้องกัน (Prevention)

เป็นการเสนอเพิ่มเติมจุดแข็งการดำเนินการของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- **แต่งตั้งทีมสำรวจชุมชน** ทำงานป้องกัน เฝ้าระวังระดับชุมชน หรือ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการประสานงานในระดับพื้นที่แก่ผู้นำท้องถิ่น หรือแกนนำเครือข่ายในชุมชน ให้ความเข้มแข็ง ประสานการทำงานร่วมกันเป็นทีมปฏิบัติการของชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) สภาเด็กและเยาวชนระดับตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นต้น เนื่องจากรูปแบบ การค้ามนุษย์ที่เปลี่ยนไป และกลุ่มที่ควรเฝ้าระวังคือเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ดังนั้น การป้องกันและเฝ้าระวัง ในระดับพื้นที่จึงมีความสำคัญในลำดับแรก ไม่ว่าจะเป็นการเฝ้าระวังพฤติกรรมเด็ก การเลี้ยงดูใน

ครอบครัว แรงงานต่างด้าว แรงงานลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย สถานประกอบการในชุมชน สถานบริการที่ได้รับอนุญาตและไม่ได้รับอนุญาต โดยจัดอบรมหลักสูตรสำหรับการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหา การค้ามนุษย์ในชุมชนโดยเฉพาะ และนำเครื่องมือ Protect-U application มาใช้ในการแจ้งเหตุ เบาะแส สำหรับประชาชนในพื้นที่

- **จัดตั้งศูนย์ War room จังหวัด** เน้นการทำงานเชิงรุกและเชิงรับควบคู่กันเชื่อมโยง กับระบบ สายด่วน 1300 โดยผลักดันให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ อาทิ ศปคม. หน่วยงานทีม One Home เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ร่วมด้วย เพื่อประสานการทำงานระหว่าง ทีมสหวิชาชีพเข้าช่วยเหลือคุ้มครอง และให้บริการได้ทันที โดยอาจจะพัฒนาโครงข่าย Internet ให้สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว ควบคู่กับระบบ Call center หรือใช้ประโยชน์จากสื่อ Social Media ในการปฏิบัติงานให้ทันต่อสถานการณ์

- **การบูรณาการการดำเนินงานด้านกฎหมาย** อาทิเช่น พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.2559 พระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ.2557 คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์ครอบครัวแห่งชาติ (กยค.) เป็นต้น โดยทีม One Home พม. และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง บูรณาการปฏิบัติงาน ร่วมกัน ภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์จังหวัด ลดความซับซ้อนการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากกระบวนการค้ามนุษย์

3) ด้านการดำเนินคดี (Prosecution)

- **ถอดบทเรียนการดำเนินคดี** จัดให้มีการถอดบทเรียน การสอบสวน สืบสวนคดี ระหว่างทีมสหวิชาชีพระดับจังหวัด ปีละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินคดี การตรวจค้น จับกุม การส่งฟ้อง รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกัน ระหว่างทีมสหวิชาชีพภายในจังหวัด

4) การคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ การส่งกลับประเทศ และการคืนสู่สังคม (Protection)

- **ทีมล่ามสหวิชาชีพ** จัดให้มีโครงการอบรมล่ามแก่ทีมสหวิชาชีพ ทีม One Home พม. ภาคีเครือข่าย หรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด โดยการทำเนียบล่ามประจำจังหวัด ระบุความสามารถ ความเชี่ยวชาญด้านภาษา หรือจัดทีมล่ามให้เป็นระบบ เช่น มีการขึ้นทะเบียน การอบรมพัฒนาความรู้ อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกเหยื่อ ตลอดจนการคุ้มครองช่วยเหลือ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด

- **มาตรฐานการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์** จัดให้มีการจัดทำมาตรฐาน การปฏิบัติงานคุ้มครองเหยื่อระดับจังหวัด เพื่อเยียวยาเบื้องต้น เช่น กำหนดรูปแบบการคุ้มครองผู้เสียหาย หรือ พยานจากคดีค้ามนุษย์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย หรือเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ทั้งด้าน ความปลอดภัย และสภาพจิตใจ เพื่อสร้างความไว้วางใจ และการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดี

5) การมีส่วนร่วม (Partnership)

การมีส่วนร่วมระหว่างภาคีเครือข่ายถือเป็นจุดแข็งสำคัญของจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 เช่นเดียวกับด้านการป้องกัน แต่อาจเป็นความร่วมมือที่เกิดขึ้นเฉพาะจังหวัด โดยขอเสนอการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ดังนี้

- **บูรณาการเครือข่ายระดับภาค** จัดให้มีการจัดตั้งเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในระดับภาค เนื่องจากสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีสถานะต้นทางทางผ่าน และปลายทาง โดยจังหวัดที่มีสถานะเฝ้าระวังส่วนใหญ่มีสถานะทางผ่าน การจัดตั้งเครือข่ายระดับภาคจะทำให้จังหวัดสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ ตลอดจนการถอดบทเรียนและนำองค์ความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่แต่ละจังหวัด ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานในระดับที่ใหญ่ขึ้น และสามารถสร้างความเชื่อถือไปสู่ระดับประเทศ

- **เครือข่ายป้องกันการค้ามนุษย์สำหรับสถานบริการ** จากรูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้ามนุษย์ในพื้นที่ สสว.3 และปัจจัยด้านอื่นๆ พบว่า การค้ามนุษย์ส่วนใหญ่อาจมีพื้นที่เสี่ยง คือ สถานบริการทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย นอกจากด้านการป้องกันเฝ้าระวังโดยทั่วไปแล้ว ควรจะสร้างเครือข่ายสำหรับสถานบริการโดยเฉพาะ โดยผลักดันให้หน่วยงานรับผิดชอบเห็นความสำคัญในการป้องกันและเฝ้าระวังเพิ่มมากขึ้น และกำหนดมาตรการร่วมกันของทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ยุติธรรม รวมถึงมีระบบตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด เพื่อให้สถานบริการที่ผิดกฎหมายดำเนินการจดทะเบียนถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้

ภาพที่ 11 ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
ในเขตพื้นที่ สสว.3

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โครงการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์รายภูมิภาค และการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัด (Grouping)

1. หลักการและเหตุผล

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งมีหน้าที่ประสานงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อีกทั้งตามมาตรา 26 และมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 กำหนดให้ พม. จัดให้มีการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และให้จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับสถานการณ์ จำนวนคดี การดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการดำเนินงานในอนาคตเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งที่ผ่านมา พม. ได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พม.จ.) ทุกจังหวัดดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ และจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยพบว่ามีเพียงบางจังหวัดที่จัดส่งรายงานและแผนปฏิบัติการฯ มาให้ส่วนกลาง ข้อมูลอื่นๆ ที่ได้รับยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ในขณะเดียวกันการจัดสรรงบประมาณลงไปยังพื้นที่ของส่วนกลางยังไม่ตรงตามความต้องการของพื้นที่ และขาดข้อมูลเชิงวิชาการมาสนับสนุน ด้วยเหตุนี้จึงได้มีแนวทางร่วมกับสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-11 ขับเคลื่อนงานด้านต่อต้านการค้ามนุษย์ 2 ประเด็นที่สำคัญ คือ 1) การจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ในรายจังหวัดและภูมิภาค และ 2) การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัด (Grouping)

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 จึงเห็นควรดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 เพื่อให้การจัดทำรายงานและการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ดังกล่าว สำเร็จเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปประกอบการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการระดับชาติ ระดับจังหวัด ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ในแต่ละบริบทพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษา และวิเคราะห์สถานการณ์การค้ามนุษย์รายภูมิภาค ตามเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สสว.3 รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัดให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนมากขึ้น

2.2 เพื่อศึกษาเกณฑ์การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัด (Grouping) และ ดำเนินการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3

3. วิธีดำเนินงาน

3.1 วางแผนการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และวางแผน ในการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัด (Grouping)

3.2 จัดการประชุม เพื่อศึกษา รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สถานการณ์การค้ามนุษย์ในพื้นที่ รวมถึงหารือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 จัดทำรูปแบบรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3

3.4 คัดข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การนำไปใช้ประโยชน์

4. กลุ่มเป้าหมาย

จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สสว.3 จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

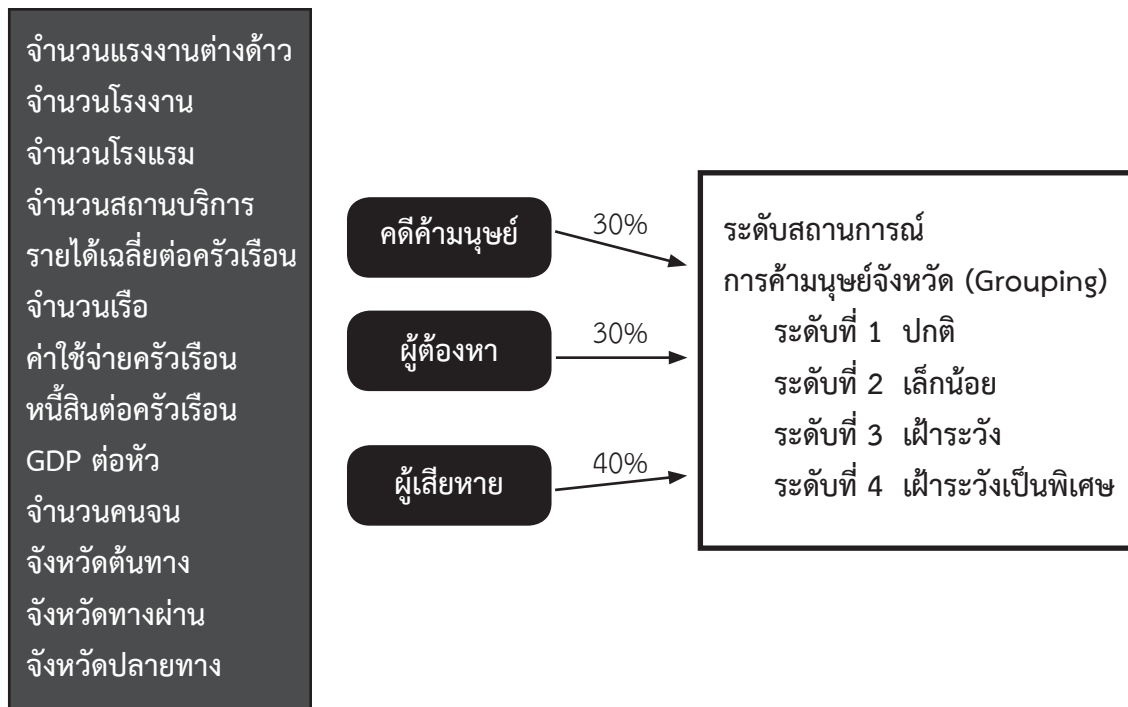
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์รายภูมิภาค ตามเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของแต่ละ สสว. โดยสามารถนำไปประกอบการจัดทำรายงานการค้ามนุษย์ของกระทรวงได้

5.2 เกณฑ์การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของจังหวัด (Grouping) เพื่อประกอบการจัดสรร งบประมาณประจำปีให้แก่สำนักงาน พมจ. ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่

ภาคผนวก v

1. กรอบแนวคิดการจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์จังหวัด (Grouping)

2. เกณฑ์การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์จังหวัด (Grouping) ; โดยใช้ข้อมูลสถิติ ปี พ.ศ. 2560-2562

สถิติพรรณนา	ตัวชี้วัด		
	จำนวนคดี	จำนวนผู้ต้องหา	จำนวนผู้เสียหาย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.8743	7.9740	18.7259
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	11.2389	21.8330	28.8512
ค่ามัธยฐาน	1.3300	2.6667	2.3333
ค่าพิสัย	95.3300	183.3300	189.0000
Percentiles 50	1.3300	2.6667	2.3330
Percentiles 75	3.1650	7.0000	11.8330
Extreme Value	6.9070	16.0000	28.5830
Outlier Value	>6.9070	>16.0000	>28.5830

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	P1	P50	P75	extreme	outlier
	①	②	③	④	
ค่าคะแนน					
อัตราส่วนจำนวนคดี	0	1.3300	3.1650	6.9070	
อัตราส่วนจำนวนผู้ต้องหา	0	2.6667	7.0000	16.0000	
อัตราส่วนจำนวนผู้เสียหาย	0	2.3330	11.8330	28.5830	

3. ผลการจัดระดับสถานการณ์การค้ำมนุษย์จังหวัด (Grouping)

3.1 เกณฑ์การจัดระดับสถานการณ์การค้ำมนุษย์ มี 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1	= 0.0000 – 1.0000	หมายถึง	ปกติ
ระดับที่ 2	= 1.0001 – 2.0000	หมายถึง	เล็กน้อย
ระดับที่ 3	= 2.0001 – 3.0000	หมายถึง	เฝ้าระวัง
ระดับที่ 4	= 3.0001 – 4.0000	หมายถึง	เฝ้าระวังเป็นพิเศษ

3.2 ผลการจัดระดับสถานการณ์การค้ำมนุษย์ ปี พ.ศ. 2562

จังหวัด	คะแนนคดี	คะแนนผู้ต้องหา	คะแนนผู้เสียหาย	ผลรวมคะแนน	ผลการจัดระดับ
กาญจนบุรี	0.4095	0.1125	0.5965	1.1185	เล็กน้อย
นครปฐม	0.4095	1.2000	1.1622	2.7717	เฝ้าระวัง
ประจวบคีรีขันธ์	0.5730	1.2000	1.6000	3.3730	เฝ้าระวัง
เพชรบุรี	0.2256	0.6000	0.1714	0.9970	ปกติ
ราชบุรี	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	ปกติ
สมุทรสงคราม	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	ปกติ
สมุทรสาคร	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	ปกติ
สุพรรณบุรี	0.8273	0.6948	0.5965	2.1185	เฝ้าระวัง

ภาคผนวก ค

1. สถิติที่สำคัญด้านการค้ามนุษย์ ปี พ.ศ. 2560–2562

จังหวัด	ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562		
	คดี	ผู้ต้องหา	ผู้เสียหาย	คดี	ผู้ต้องหา	ผู้เสียหาย	คดี	ผู้ต้องหา	ผู้เสียหาย
กาญจนบุรี	0	0	0	0	0	0	2	1	7
นครปฐม	4	4	5	3	5	14	2	17	27
ประจวบคีรีขันธ์	1	2	2	0	0	0	3	27	72
เพชรบุรี	0	0	0	0	0	0	1	7	1
ราชบุรี	1	3	1	1	1	1	0	0	0
สมุทรสงคราม	1	1	1	3	5	3	0	0	0
สมุทรสาคร	4	6	4	0	0	0	0	0	0
สุพรรณบุรี	1	1	1	1	2	1	6	10	7

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ณ 19 กุมภาพันธ์ 2563

2. ข้อมูลสถานการณ์การค้ามนุษย์

จังหวัด	ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562		
	ต้นทาง	ทางผ่าน	ปลายทาง	ต้นทาง	ทางผ่าน	ปลายทาง	ต้นทาง	ทางผ่าน	ปลายทาง
กาญจนบุรี	-	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-
นครปฐม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	-
ประจวบคีรีขันธ์	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓
เพชรบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓
ราชบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สมุทรปราการ	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓
สมุทรสงคราม	✓	-	✓	✓	-	✓	-	✓	✓
สมุทรสาคร	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	✓
สุพรรณบุรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

3. จำนวนสถานที่เสี่ยง

จังหวัด	แรงงานต่างด้าว (คน)	โรงงาน (แห่ง)	โรงแรม (แห่ง)	สถานบริการ (แห่ง)	จำนวน เรือประมง
กาญจนบุรี	29,431	1,747	519	17	0
นครปฐม	212,829	3,671	66	18	0
ประจวบคีรีขันธ์	29,885	746	949	8	1,171
เพชรบุรี	18,809	817	428	16	1,236
ราชบุรี	50,489	1,933	285	9	0
สมุทรสงคราม	12,166	338	295	1	1,082
สมุทรสาคร	239,341	6,918	45	8	905
สุพรรณบุรี	17,432	1,299	143	25	0

จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร : กรมการจัดหางาน พฤศจิกายน 2562

โรงแรม พ.ศ. 2561 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โรงงาน 2562 : กรมโรงงานอุตสาหกรรม

สถิติเรือประมงไทย ปี 2562 : กรมประมง

สถานบริการ ปี 2562 : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย <https://multi.dopa.go.th/omd3/news/cate7>

4. ด้านเศรษฐกิจ

จังหวัด	รายได้เฉลี่ย (เดือน/ครัวเรือน)	ค่าใช้จ่าย (เดือน/ครัวเรือน)	หนี้สิน (ครัวเรือน)	รายได้ต่อหัว (GDP)	จำนวน คนจน	อัตรา การว่างงาน
กาญจนบุรี	20,564.74	20,738.75	157,164.45	121,570	121,000	1,885
นครปฐม	32,760.69	24,962.41	75,904.34	308,167	24,600	4,320
ประจวบคีรีขันธ์	28,466.60	23,513.15	160,756.74	198,434	34,600	658
เพชรบุรี	27,232.09	20,207.39	226,174.50	143,460	32,800	2,168
ราชบุรี	33,622.28	22,833.63	255,929.54	214,742	91,500	6,985
สมุทรสงคราม	30,182.85	18,755.08	130,743.39	114,990	13,800	593
สมุทรสาคร	25,446.01	20,573.08	104,677.28	411,326	52,000	2,961
สุพรรณบุรี	20,440.57	14,244.50	45,861.04	100,595	149,500	759

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน 2560 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน 2561 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน 2560 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร 2560 และจำนวนคนจน 2561 และอัตราการว่างงาน 2562 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

บรรณานุกรม

- กรมจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว 2562 (<https://www.doe.go.th/alien>)
- กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง 2562 (<https://www.fisheries.go.th/strategy-stat/>)
- กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน/ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลสถิติแรงงาน ปี 2560 - 2562 (<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/02.aspx>)
- งบประมาณและผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์. รายงานวิชาการ สำนักงบประมาณของรัฐบาล. ฉบับที่ 7/2562.
- ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (<https://www.nesdc.go.th/>)
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
- ภาณุพงศ์ พนมวัน. 2563. การพัฒนาเครื่องมือ เกณฑ์การจัดระดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ของ จังหวัด. ในเอกสารประกอบการประชุมการติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์จังหวัดและภูมิภาค ครั้งที่ 2. (13 มีนาคม 2563 หน้า 2-3,10-12)
- ระบบฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (E-AHT) กองต่อต้านการค้ามนุษย์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (<http://olap-eaht.com>)
- ระบบสถิติทางทะเบียน ข้อมูลทางการปกครอง กรมการปกครอง, กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ณ ธันวาคม 2562 (http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php)
- ศูนย์ข้อมูลธุรกิจอุตสาหกรรม ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมโรงงานอุตสาหกรรม ปี 2561 (<https://www.diw.go.th/hawk/content.php?mode=spss62>)
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ข้อมูล ณ วันที่ 16 มกราคม 2563
- อิสรา ขัตติยวรา. 2563. นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. ในเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (15-16 มกราคม หน้า 8,23,26)

คณะผู้จัดทำ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

ที่ปรึกษา

นางสาวชวนชม จันทะวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
นายภาณุพงศ์ พนมวัน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ
นางสาววันจันทร์ ทองศรีพงศ์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดทำ

นางสาวทัศนีย์ อภิเรืองธรรม	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
นางสาวศิริพร เพียรพิทักษ์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
นางสาวชนิษฐา เย็นใส	เจ้าพนักงานพัฒนาสังคมปฏิบัติงาน
นายฐิติกร ปมาณิกบุตร	นักพัฒนาสังคม

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 จังหวัดนครปฐม

ศาลากลางจังหวัดนครปฐม ชั้น 5 ตำบลถนนขาด
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
โทรศัพท์ : 0 3431 0005 โทรสาร : 0 3431 0006
สายด่วน พม.1300

E-mail : tpso-3@m-society.go.th

